Incipit liber tertiꝰ formi-
carij de falſis ⁊ illuſorijs
viſionibus.

Capitulū primū

Nunc de falſis ⁊ illuſo
rijs viſionibus loco
tercio libellꝰ ē inchoā
dus cū materia tercij duodena
rij in animaliū nroꝝ reptī ꝓpe
tatibꝫ. Quarꝫ p̄ma ē hec. In quā
titate earū triplex reperitur drīa
Quia quedā sūt puē. Alie medi
ocres. Alie vō maxime. quāti
tate dico molis. In aūt virtu
tis quātitate ita ſe ī exceſſu ha
beāt nō ōniquaqꝫ clarꝫ ē. Vbi
p̄mo nōndū q̄ ꝙ ꝙ ea anima
lia q̄ dīna ſapiētia ꝯdidit: cō
dicōes laudabiles mltas ha
beāt ſic ⁊ creature oēs relique
nl tn̄ eſt pſertim in hoc mūdo
paſſibili qd̄ a defcū ſeu nocu
mēto vel a malo ōnimode ſit
abſolutū: cū cōpatur ad alia.
Nihil enī ē ōniqꝫ pfcūm. qꝛ
teſte Job. iiij. In angel' ſuis deꝰ
pūitatē repit. Nec ſtelle ſunt
mūde ī ōſpcū eius ibidē. xxv.
Nō igit mirādū ē ſi in nrīs be
ſtiolis a q̄bꝰ mores p ſalomo
nē iubem inſtruē. defcūs p̄ua
cōis ⁊ nocumēta rpiūtur aliq̄
in q̄bꝰ typū ⁊ ſilitudinē gerit
quorūdā maloꝝ vel ſtultorū
hōiū. In q̄bꝰ nō minꝰ cauere
vitia diſcere poſſumꝰ ꝙ in boīs

ꝯpetatibus virtutes valemꝰ in
ſpicē. Dic igit in formicis q̄
ad materiale corpꝰ magna ⁊
mltiplex repitur drā ī quātita
te mol': ꝗ vicꝫ q̄dā sūt puule
alie magne. relique maxīe. q̄
ut dicetur inferiꝰ plus obſūt
hōibus. Sic inter homines
malos erroris gradis inueni
tur diuerſitas. quā ob cauſā
Apl's p̄. cor. xiiij. ſuos ab erro
rū verſucijs auiſādo dixit. Frēs
nolite pueri effici ſēſibꝫ. ſꝫ ma
litia puuli eſtote. ſēſibus autē
pfecti ſitis. Et aptius ad Eph.
iiij. Iā nō ſimꝰ puuli fluctuā
tes ⁊ circūferam ōni vento do
ctrine in neq̄tia hōiū in aſtu
tia ad circūuencōnē erroris.
Veritatē aūt faciētes in caritate
creſcamꝰ in illo p ōnia q̄ ē xp̄s
ex quo totū corpus ꝯpactum
⁊ ꝯnexū p oēm iūcturā ſbmi
niſtracōis ſm opacōeꝫ in mē
ſura uniuſcuiuſqꝫ mēbri aug
mētū corpis facit in edificacō
nem ſui in caritate. ſꝫ nō ita hu
hodie mlti. ſed in malitia aug
mētātur. Higer: Quia mate
riā de illuſorijs illuſiōibꝫ ī cho
are placuit. Da aliquā ꝯdua
ſe drā: int' hñtes reuelacōes fal
ſas ⁊ fictitias. uti in iniūgendis
penitencijs ⁊ in exclamacōe v
bi dei publica. ſimplices p̄mo
nere valeamus in p̄dicacōibꝫ

Theolog⁹: Sĭne dono di
ſcrecōis ſpirituū hoc fieri neq̄t
ſufficiēter.ut li·ij·tactū ē. Sūt
enim infiniti mōi q̄bus hoſtis
ātiqu⁹ deludere ſolz incautos.
quibz nōnūq̄ꝫ viros maxīos
decepiſſe cōpitur Nā ab archi
dyacono barcīnanē didici
dn̄o Johāne·iure dīno a hūa
no multū nōbili·q̄ ān tempa
Conſtātien̄·cōcilij ſciſmate iā
diu cōtinuato ſb̄ diūſis ſūmiſ
in ſua obediencia vocatis pōti
ficibus·quoꝝ quidā Rome·
Alij de adūſa pte ī auinionā r̄
ſidebant Petro de luna ibidez
reſidente ꝛ p inimicos obſeſſo
p galeam in Rodano mare in
trauit ſecrete fugiendo·Cūqꝫ
in quodam opido cui⁹ nomē
nūc nō occurrit ſup diſtanti
portu maris p̄ Abbatē quendā
opidanī p̄cedēti die aduentuſ
dcī pape auiſarentur ut ſe di
ſponerēt ad ſcipiēdū dictū ſū
mū pontificē.deridebant cūcti
abbatē q̄ꝛ de auinona ſecreti
ſſime receſſerat ātea nec papa
vllo mō itē debat dcm opidū
intrarē.nec illuc queq̄ꝫ p̄miſcāt.
ſed per longi tract⁹ ſpaciū vl
trā idem opidum nauigauerat
p·xvi·circit̄ miliaria. Et ecce vē
tus cōtrius galeam cū papa
cōpulit dictū intrare opidum
Vbi cum īprouiſe ſuſceptus

eſſꝫ.abbatis oraculum didicie.
vn̄ aduentū ſuū p̄lauiſſꝫ inq̄
ſiuit ꝛ r̄nſum accepit ab abba
te·q̄ ꝓphecia iſtam dudū in q̄
dam li°·legiſſꝫ in quo ɔtinebā
tur·q̄ idem papa plura paſſu
rus eēt ab adūſarijs·q̄ obſide
ri deret·q̄ ad opidum predi
ctū venturus eſſꝫ·q̄ iterꝫ ipſe
cuſtōnē intrare deberꝫ.ſed fina
liť Romam itur⁹ eſſꝫ ꝛ in vni
one eccl̄ie ibidem adepta paci
fica poſſeſſiōe ꝛ ſedato ſciſma
te q̄eſcere deberꝫ. In qua re licꝫ
omnia p̄cedencia pene verifica
ta eēnt.tāte cōfidebat ·ut cita
tus p ɔcilium gn̄ale Conſtan
cien̄·cōtumax fierꝫ ꝛ finaliter
ibidem depoſitus eſſꝫ. Nam
tres p ſūmis pōtificib⁹ ſe geſ
ſerāt. Gregori⁹ q̄ hūiliť ceſſit
in cagetha ꝓtūc reſidens· Jo
hānes q̄ Rome ſedebat a Cō
ſtancien̄ ɔcilio clam fugiens
iuridice depoſitus eſt a ꝑpatu
ibidem in cōſtancia ſcꝫ. Sꝫ di
ctus Petrus de luna ſiue dn̄s
bn̄dcus·licet vir apprime eru
ditus in ōni fere ſcīa eſſꝫ tn̄ in
p̄dcām ꝓphecia fatue confi
dens ut p̄miſi depoſitus a ꝑpa
tu obedire rēnuit.in mūitiūcu
lam fugit ꝛ tandez in exilio ꝑti
nax in ſua opiniōe vitam nec
rome nec in pace ſꝫ in miſeia fi
niuit. Vides igiť q̄ꝫ piculoſū

ſit talib⁹ faciliter credere Tñ
ut aliqualit̄ tuo queſito in ap
tis deceptōibus ſatiſfatiam
Scito ꝙ triplex eſt in genē
talium hominū ōra a ſana do
ctrina delirancium· Quidā ſunt
cō ficti ex auaritia· Alij poſſeſſi
p demonia· Nonnulli decipiun
tur per fantaſtica luminaria·
Primi ſūt periculoſi· tercij ma
gis ꝙ̄ ſecundi pueri exiſtunt
De oībus iſtis exēpla tradā
Fuit in ciuitate Bernenſi fri
cell⁹ quidā ſecularis re· ſꝫ ſpē
tieten⁹ ſpūalitatē preferebat
multā de quo mihi frat̄ nicola
us de landaro nr̄i ordinis ⁊
inq̄ſitor p̄uitatis heretice vir
fidedign⁹ retulit: ꝙ in p̄dcā
ciuitate fricellus ille ⁊ ſemiba
ghardus manē ſolebat ⁊ qr
cupid⁹ erat pecunie: laqueos
auaritie vbi potuit tendebat·
Sūptaqꝫ oportunitate quā
dā domū inhabitare cepit ⁊ i
eadē nocturno tpe ſurrexit: la
pidibꝫ ⁊ lignis ſpūm aliquē
adeē finxit ⁊ ita in āmiracōnē
multoꝝ noctibꝫ locū poſuit:
pluribꝫ autumātibꝫ ꝙ reuela
cō diuina expectanda eēt aliq:
an anima foret vel malignus
ſpūs Nonunꝙ̄ eīn mutata vo
ce verbis gemebūdis tanꝙ̄
anima eſſꝫ alicuius defūcti in
ciuitate bñ noti reſpōſa ſatiſ
tantibꝫ dedit aſſerēdo ſe aīam
cuiuſdā nup defuncte pſone
quā fricellus ipſe tāꝫ ꝓprio ꝙ̄
alieno expoſſit nomine· Nam
pegrinacōi ad deſtinata loca
ſactoꝝ p ea ſe dare perſuaſit·
Dolus tamē illius deceptoris
diu latuit ⁊ p memoratis aī
mabꝫ interim pegrinando ad
q̄dam ſanctoꝝ limina pecuni
am nō modicā a ſe deſtinanti
bꝫ acq̄ſiuit Cūqꝫ artē ſue aua
ritie diuti⁹ otinuaſſꝫ inquietā
do ſupradictā domū· Tandē
filij huius ſeculi ciues meri ſe
culares qui prudentiores ſunt
filijs lucis ſcꝫ in generacōne
ſua rem hr̄e ceperūt ſuſpectā
poſuerunt veritatis obſeruato
res ⁊ tandē fictor reptus eſt
⁊ captus· Tūc veritatē miſer
ille aperuit· Et qr a multis fu
cato titulo p̄ſatā pecuniam ex
torſerat fraudulent̄: velut fur
⁊ latro p publicā furcatus ē
iuſticiam· Fidedignoꝝ alia re
lacōe didici ꝙ in monaſterio
mōchoꝝ redditiuatoꝝ in ger
mania nobiles mlti ut ꝓprijs
pcerent expenſis frequenter ut
ſolitū ē cū eq̄s ⁊ famul̄ hoſpi
ciū receprt ⁊ victū· De quo q̄
dā ouſus ibidē male otentus
i hoſpitū domo eīr diuſas ca
meās ſe ſpūꝫ l̄ demonē eē fin
xit mōis q̄bꝫ valuit ſꝫ occulte

Cūq3 diu multos ibi hoſpites
nocte vexaſſꝫ ſuis ſtrepitibus
Quidā miles de veritate ſpūs
ābigens / cum alijs domū pre
dcām intrauit ex condicto au
dacie ſe demonē eadem nocte p
empturū ā ſe ab eodem intime
dū pmiſit. Et ſup fortuna huiꝰ
euentꝰ clam de nocte cum ar
mis et gladio vigilauit. Deīt
igitur ſb ymagine ſpūs miſer
cōuerſus in tenebris et domū ī
quietare ictibꝫ more ſolito ce
pit. Quē īſequēs miles cū enſe.
et letale vulnꝰ pcuſſit. et ita cō
uſus cruētās et fugiēs p ianuā
ſecretā qndā eiuſdē hoſpicij
cellam reintrauit. Hoſtiumq3
poſt ſe clauſit. Miles vero ad
ſuos rediēs intentato gladio.
ſe demōem interfeciſſe gloriaba
tur. Sꝫ et mane facto et luce ſo
lis apparēte. p veſtigia ſāgui
nolenta necatus q̄ritur et con
uerſus iſte iā mortuus reptꝰ
eſt. Vides igitur auaritia quō
quoſdā decipit. De demonibꝰ
aūt vis q̄lit errores ſeminent
ſequens īdicabit exemplum.
Venerabil' fratris heynrici
kaltyſeñ. pfeſſois ſacre pagi
ne noſtri ordinis et inq̄ſitore.
relacōne pcepi et alterius fris
Arnoldi nri pfati ordinis q̄ in
fraſcriptis interfuit. q̄ nup ī bu
ſcoducēſi cōuentu anndicti or
dinis iuuenis hñs. xiij. anno
circit' fuit. q̄ p eiuſdem ordis
hitum et doctrinā ad pfitēdū
ſuo tpe diſponebat' p pntes.
Hic ut poſtmodū r'tulit ortū
ouentus intrauit ī folio cauli
um albedinē q̄ndā vidit et nl'
la bñdictione p̄miſſa delcātio
ne victus foliū abſcidit auide
q3 comedit ac demōem quen
dā peſſimū ignorāter degluti
uit. Poſſeſſus igit' iuuenis ge
ſtus quoſdam cepit hr̄e deuo
tos in oracōibꝫ rapi eum frēs
videbant et p̄uari omibus exti
orib9 ſeſibus corpis. Quibꝫ
reſtitutis loq̄batur bonū lati
nū qd̄ p̄us neſciuit. Cordete
nus pferebat multos biblie
paſſus q̄ eū p̄us latebāt galli
cam linguā3 expſſit quā nūq̄
didicit. ſe ī celo mirābilia vidiſ
ſe aſſeruit. reuelacōes q3 q̄ſdā
exp̄mento mirabilia dicē pre
ſūpſit. Ex q̄bus nōnulle femi
ne que cito credūt et leues ſūt
corde: ſatis putabant adeē di
ſpūm vbi dyabolꝰ ſolū locum
hēbat. Frēs igitur qui iuuene;
p̄us rudem nimis eē nouerāt:
merito hoc ī malo interpretabā
tur. Attulert iuueni reuerēter
dīniſſimum eucariſtie ſacmen
tū et in horroē quem obſeſſus
habuit maīfeſtā demonis ag
nouert tūc adeē pñtiam. Fuit

[illegible]

pro tūc ibi bone memoꝛie fra
ter Arnoldus reuera fidelis ⁊
integer ſui ordinis obſuatoꝛ
⁊ tentoꝛ/qui die ſtatuta iuūe
nem exorciſans: demonē eun
dem loqui artabat· cauſas in
greſſus dicere ⁊ corpus miſei
dimittē cogebat. ſi manifeſtiſ
ſimo dato ſigno tandem exi
uit· Juuenis autē ingenio ru
dis prout ante relictus eſt ⁊
ex pn̄tia horrendi demonis vl
qȝ modo aſpectū quēdam pre
fert inſolitum verius ingrati
lem ⁊ horribileȝ Q̄nimo tam
ebes eſt ingenio: ut etiā diſpē
ſacōne preuia ſatis dubiū ſit
an litteraturā attingere vale
at· quocūqȝ tempe ſacerdoti
neceſſariā· Vides igitur arre
ptos p demones reuelacōnes
falſas ⁊ piculoſas hrē· Quali
ter autēȝ ſine arrepcōe ſeu ob
ſeſſione facta p demones fan
taſticis luminibȝ quidam de
cipiātur, in ſequētibus capitu
lis exemploꝝ de hoc copiam
habeb· ¶ Piger: Vidi aliqñ
⁊ audiui ſepius feminas ut vi
debatur ſatis bone fame rapi
q̄ꝫ tum viſu ꝑpendi potuit ad
interiora ab exteris ſenſibus:
veluti extaſim quādam ex de
uocōe paterentur· Vidi inſu
per aliam que in publica p̄di
cacōne alicuius de criſti carita

te audita ſententia. corā omni
bus clamorē quēdam in altū
extulit. quaſi nō valeret amo
rē ſui pectoris ad xp̄m clauſū
in ātea retinē· Et tñ a mlt̄is lit
teratis tales p fictis habeban
tur ¶ Theolog9: Lex gñal' ē
audiſti ſupius ex aplo. nō om
ni ſpiritui eſſe credendū· ſed p
bandi ſunt ſpiritus an ex deo
ſint· Verum tamen non mire
ris ſi prudentes ⁊ expti de q̄
rundam feminarū actibus fi
dem gerant modicam. quas
flexibiles ad malū· inconſtan
tes ad bonum· ⁊ pronas val
de ad vanam gloriam eſſe ag
noſcūt· Vix enim aliquis no
uit niſi exptus. q̄ntum p̄fata
in multis earum regnent faci
nora ¶ Notitiam cuiuſdam v
ginis habui que in ſeculo om
nium eaȝ noſcentium fama bo
na ⁊ deuocōe plena extitit. et
ingreſſa reformatū monaſte
rium Non minus in dei obſe
quio videbat' ſincera. que ta
men in mōſteio victa p ceno
doxie viciū reuelacōem finxit
⁊ extaſim/ quā nunq̄ꝫ habu
it ut mihi coram ſuo ſupprioꝛe
ſponte ꝓpria fatebatur. Nā cū
audiſſȝ in mēſa legi ſepius q̄ꝫ
abſtracte p̄ores ſci ⁊ ſcē vixiſ
ſet ut de nūero eoꝝ eē cēſeret'
nonnunq̄ꝫ publice mere ficta

clamare cepit voce alta ⁊ in iu
bilo vel cadēdo ſolo tenꝰ effigi
are raptum vel mētis exceſſum
Multo tñ deinde elapſo inter
uallo tp̄is ꝯſciencie ſtimulis
coacta ⁊ agitata· ut facinus il
lud ſibi d̄ma clementia dimit
teret. rubore pfuſa ſuo ⁊ nō in
ſacᷓmentali ꝯfeſſione q̄lis fuit
m̄ ⁊ ſupiori mā̄feſtauit. Audi
ui a ſācte memorie pr̄e Cōra
do p̄mo reformatore nr̄i ordi
p̄dicatorē in tō almania gr̄cio
ſiſſimo· q̄ q̄dam femina apd̄
populū magne reputacōis ex
iſtēs in p̄dicacōnis deuote au
dientia corā cūctis clamare q̄
ſi in iubilo cepit· q̄ tñ faſſa eſt
ſibi clam poſtmodū· q̄ illud
nō ex caritatis feruore ſȝ tm̄ ge
ſtiebat ex inani gloria· Nolo
tñ ex hijs nec contra ſctās nec
ad uſum alios gn̄alem elicias
decepcionis regulā· q̄ d̄mus
amor ut d̄miſſimus doc;· Dyo
niſius nō minores ī quibuſdā
ſed maiores hȝ effectꝰ amore
hūano. quē conſtat rapi ad di
lectū cogitatibȝ ⁊ ſeſe exp̄mē
gemitu· ſingultu· fletu· cātu ⁊
clamoribȝ· Vn̄ Iohes Caſſia
nꝰ colla· p̄· Abbatis yſaac di
de deuotis quibuſcūqȝ hoībus
frequentꝰ p ineffabile gaudi
um ⁊ alacritatē ſpūs ſalubri
me cōpunctionis fructꝰ emer
git· ita ut etiā in clamores q̄ſ
dam intolerabil' gaudij imen
ſitate prumpat ⁊ cellā vicini
Iocūditas cordis ⁊ exultacō
nis penetret magᷓtudo· Pi
ger: Si q̄ pfci eēnt hoīes viri
vel femine pbabilit' talium de
uocōnū ſignis crederem. Sed
qn̄ impfecti talia faciunt viꝰ
fortaſſis ea conficta p regula
hn̄da ſunt. Theologus. Si
certe iterū decipi poteris ⁊ inte
meraio iudicio peccarē ꝯuīt. q̄
tria non ſolū pfectis. ſed etiā in
cipientibȝ deo ſuire hoībȝ à qn̄
obuiant· ut ibidē ſic exprimit
yſaac· In q̄libet inquit menſu
ra q̄s poſitus incipientiū ſcȝ p
ficientiū vel pfectoꝝ nōnunq̄
puras inteſaſqȝ p̄ces inuenit
emittē· q̄ ⁊ de illo puio ⁊ hu
mili ordine q̄ eſt ſup recorda
cōne futuri iudicij. is qui ad
huc ſb terrois pena ⁊ metu ex
aminiſ ꝯſtitutus ē. ita ad horā
cōpungitur ut nō minore ſpi
ritus alacritate de obſecracōis
pīguedīe repleatur. q̄ ille q̄ p
puritatē cordis ſui munificēti
as dei pluſtrās atqȝ pcurrēs in
effabili gaudio letitiaqȝ rſol
uitur Incipit eni ſm ſn̄iam do
mini plus diligere· q̄ ſibimet
āpliora cognoſcat indulta· Hec
ille. Eſt etiā noueris deuotioīſ
ignis in corde infirmioris vaſcl'

mobilioꝝ ad procedendū ī cla
mores apd coꝛ. Non euenire po
teſt ut fortaſſis magnꝰ cōpū
ctionis feruoꝛ foret in corde ſe
xus fragil' q̄ modicꝰ eēt in aī
mo virili. Sic videmꝰ in ſili qꝫ
Affcūs femineus minꝰ qꝫ maſcu
linus intr̄ clauſtr̄ cordis ſe cō
tinꝫ cū aliq̄ paſſionat' affectō
ne.

Capitulū Secūdum

Quādo in via viſu pri
uātur. de ſe nulla tenꝰ
ad domū reuertūtur:
ſꝫ eo ipo q̄ errare incipiūt: tā
to āplius ſe a q̄etis hītaculo
alienāt. q̄nto lōgius incepto
itinere ābulant. Semel eī viā
regiā relinquēs niſi ad eandē
reducat' ex oppoſito ābulās
ſēp lōgius q̄ſi ſēp oberrare di
noſcitur. Ita reuera in via mo
rū ocul' orbati mētalibꝫ p̄ falſi
tates deceptorias seducti ad
veritatis lumē nō redeūt. Nec
mirū ſi ceci in aīa ꝛ p̄uati diui
ni inſtinctus lumine. ita ut vela
tis vel euulſ ocul' ī caſſum am
bulant. cū luce mūdi xp̄o caē
ant. De quo Johā. p̄mo. Erat
lux vera q̄ illuminat oēꝫ hoīeꝫ
venientē in hūc mundū. Ambu
late in q̄t dū lucē hētis ne vos
tenebre ōphēdant. In circuitu
eni impij ambulāt. Et ut in vi

tas p̄rm ſcribit'. Qui in area tri
turare cupit p̄ iumēta calcādo
triticū ne beſtie talia deuorēt.
opoꝛtꝫ ut iumentoꝝ qui labo
rant oculi tegantur. Hic etiaꝫ
ſāpſon ille olim fortiſſimꝰ p̄
uatis oculis p̄ girū tandē mo
lam trahēdo letales manꝰ phi
liſtym incidit nec ad viſū cor
pis puenit. Diſcipulus: Dare vel'
modos aliquos q̄bus demon
mētales ſolet fidelibꝫ oculos
eruere. Theologꝰ: Is de q̄
queris mille artifex eſt ꝛ eē a
ſactis aſſeritur. Nec eſt ptās
ſuper terram Job teſte que ei
cōpari valeat. Innumerabiles
ērgo aſtutias gerit ad tēdēd pe
dicas ꝛ laq̄os ad capiēd aīas
q̄s cū captiuauerit: erutis aīe
lūibus ſibi ſeruiē cogit. Occur
runt tamen pro nunc tres de
quibus tu queris modi. Nā
demon quibuſdam in huma
na ſpecie die noctuqꝫ viſibili
ter obſequitur. Alios primū
ſpetie viſibili credulos ſibi cō
ſtituit ꝛ deinceps certo tm̄ iu
dicō eos alloquitur. Alios ſb
angeli lucis figuracōe ꝛ ſb ſpe
tie boni mētalit' proſequitur.
De quibus tria per oꝛdinem
exempla accipito. Viuūt ho
die in Saltzburgenſi metro
poli quidam nobil' Sucher
noīe i armis famoſꝫ plurimū

de q̄ ea q̄ sequunt̄ a mltis gui
bꝫ ꝗ valde dignis viris audiui
sepi⁹ q̄ꝛ quidā eidē nobili cō
ūsati fuerāt sepenūero. Sedit
iste aliqn̄ in castro suo. q̄d ab
opido halleñ in valle distat t̄
bꝫ circit̄ miliarib⁹ ꝗ q̄tidiana
ꝑ tūc cepit nutrire guerras cū
opidanis p̄fati opidi q̄ꝰ obrē
scutiferos et famulos eodē tēpe
tritos in armis coacuauit vbi
ꝗ q̄les voluit Obsequi ergo ce
pit illi nobili dn̄o iaꝫ dissolu
to i moibꝫ ꝗ sacmēn̄ ecc̄ie ꝯfes
siōis vicꝫ et eukaistiā satis fu
giēti q̄dā famul⁹ ignotus excita
tus ꝗ i armis tritus sup̄ modū
in occultis ꝗ raris tritorij viis
obseq̄osus i ꝓuidēdis equis s̄ꝫ
nūq̄ꝫ visus in x̄ ecc̄ijs spūis cū
nobil̄ saucia ex q̄tidiana īmi
citia gerēt cōsciaꝫ. ecc̄ias tn̄ ꝓ
audiēdis missis āqn̄ frequēta
uit ꝗ cubatū vadēs ꝗ surgens
e lco sese crucis signis ꝗ saluta
cōibꝫ angelicis ac quibusdā
orōibꝫ breuib⁹ mūmē solebat
Cūqꝫ famul⁹ de q̄ loq̄m̄ ōni tpe
q̄ ceti uierūt ad fidelīū ecc̄ias.
iste sol⁹ ex̄ manēt ac sp̄ in sta
bulo l̄ hospicō ā alibi se finge
rꝫ i dīn sui negocijs occupari
suspectus ab eodē positus ē ad
racōe ꝗ q̄s ꝗ vn̄ esꝫ Cui rn̄dit
Dn̄e ne paueatis fidel̄ vr̄ fui ꝓ
ut mlt̄iplici didicistis expiētia
ꝗ fidel̄ vob̄ manebo Demō sū
s̄ꝫ nō vob̄ nocitur⁹. De q̄ nobil̄
aliq̄lit̄ nō tn̄ tātū quantū de
buit t̄ritus ē. Nā famulū istū po
ti⁹ emulū tpal̄ lucri gcia satꝫ
diu postmodū tenebat ꝗ cū i
ferno pactū gerebat licꝫ ōni
quaqꝫ ei nō crederꝫ. qꝛ prout
expiencia didicit i morte vtri
usqꝫ hōis isti⁹ nobil̄ fuus ne
quā machinabat̄. sepe tēptan
do ꝗn vicꝫ dei ꝓtectiōe destitu
tus ꝑtātem i eū hr̄e possꝫ. Acci
dit ēi nocte q̄dā. ut famul⁹ ille si
ct⁹ dormiēte dn̄o suo i castro
in camera ad eādē s̄bito ꝗ iopi
nate pulsans clamaret. Dn̄e
dn̄e. Euigilans ille ait. Quid
vis Cui famulus. Instāti surgē
do armis cingamini. qꝛ inimi
ci vr̄i hallēses assunt ꝗ ēcudāt
castꝛ. Noluit aūt nobil̄ sine
signo crucis ꝗ orōibꝫ solitis
surgere. Et iuxta audita se im
mediate armis cingēs s̄ꝫ more
solito signo crucis se mūniēs.
ꝗ orōes ꝯsuetas cōplēs se idu
it ꝗ ad extra prodiēs filiū me
datij tūc rep̄hēdit In q̄ miser
prout potuit falsitatē t̄giūsai
cepit ꝗ tn̄ ut tandem fassus est
mēs eius in excitādo fuit ut ec
clesiastico more nobil̄ se non
mūniēs iā sp̄ualibꝫ spoliatus
inuaderet̄ velut inermis a de
mōe Tādem tn̄ licꝫ diu inuit⁹

ſuſtinere demonē xpi ſacramē
ta ſumendo in cōfeſſione ⁊ eu
cariſtia illeſus corpe ⁊ rebus
meruit a demone liberari. Tē
pe Conſtantieñ. cōcilij ⁊ dio
ceſi bambgenſi: cū quodam
ſatis maturo viro diuicijs me
diocria honeſto cōuerſacōem
hēre cepi. Primū enim qr pro
tūc inexptus iuuenis predica
tor fui ad quedam dicti viri ⁊
ad apparatū exteriorem in ve
ſtitu ⁊ geſtu ſolū conſpitiens
me ꝑplxtā meo tempe reperiſ
ſe exiſtimabā. Alam quomō
nocturno ſurgeret tempe ad
orandū qualit̉ aliqn̄ in operi
bus mie dei recepiſſ; āgelum
quomodo idē; ſibi futura que
dam ⁊ alijs occulta ructaſſet
tam deuoto ⁊ veriſili porabat
ſtilo ut fere pſuaſerit qr quaſi
deū viuētē; eū eē credere. Verū
qr vix poſſibile ē multa loquē
tem ſe qualis ſit nō ꝑdere: vi
tam ⁊ moēs dicti hominis an
vera forēt ⁊ ſancta cōſideraui
diutine ⁊ aliūnde informatus
a quadā credo dei famula ⁊ ve
terana virgine nī fallar: reperi
hominē grauit̉ deceptū p ſibi
alloquētem ſecreto malignū
ſpūm quē tn̄ dei angelū eē cre
debat ſatis firmit̉. In ɔſuetudi
ne ſiquidē habuit eū mecum
ad alloquēdū de bonis veriſſ;

ſigna ypocritarū ut Criſoſto
mus notat oſtendere videlicet
ſb typo diui zeli primorū vitā
rodere. clero grauiter detrahe
re. ſe multū reputare ⁊ de morte
te futurū ſtatim cuiuſdā; quē
non expreſſit magni pncipis
coram me vaticinaria litteās
quaſdā que fomenta ptende
bant cuiuſdā grauis odij im
pſuaſibilit̉ ad inſtinctū dicti
ſpūs apud ſe ſeruaē ⁊ plura ſi
milia facere non deſtitit. Qbus
pceptis: a viri huius ſotietate
me abſolui velut a demōis de
cipula. Qualit̉ aūt vitam fini
erit mihi non conſtat q̄ poſt
modum locū ⁊ priam eandē
non multū inhabitaui. Aūt
pterea pauci anni trāſacti qr
cir̄ tpa pyſani cōcilij me viuē
te in ordine in dyoceſi Con
ſtantieñ Beghardus fuit ſeu
fricellus mere ſecularis Burgi
nus nomine. Hs heremū ibidē in
trauit in eod victu ⁊ veſtitu ſi
bi auſterus valde extitit. oroni
⁊ cōtēplacōni multū ut vide
batur incubuit ⁊ in hijs reue
lacones ſed heu illuſorias a
maligno ſpū ſb ſilitudine an
geli lucis hre cepit quib; qd
prius erat etiam nimiū credidit.
Nā ex viſionib; iſtis regulam
quādā ⁊ nouā religiōe; cudit
⁊ eādē diſciplos eximde velut

Otūs anthonius eēt ā pacho
mius dorē cepit taʒ rigidā et
auſterā vitā in dcā regula ſcrip
ſit ⁊ in ſe ⁊ in ſuis ſuauit ut nō
ptinatia ⁊ inobediētia acceſſiſ
ſe vera boni āgeli inſtictus in
cerceſſiſſe videret. Alā vna cū
ſuis diſcipul' noue religionis
cultor ⁊ auctor captus p epm
Coſtātien. ⁊ exāīatus reptus
ē tā cecā ⁊ protuā hr̄e mētem
ut etiā ſi dn̄s aplicus ⁊ tota ecctia
regulā quā repit cōdēnaret nō
ſe ſʒ errare t'les omnino crederet
In q̄ ptinatia pſeuerās p inq̄ſi
torē iudicio ſctari traditus ab
eodem incineratus ē totor cū re
gula. Viuebat paulo ātea q̄
dā purus laycus nicolaus no
mine, hi ī lmēa Reni cir baſileā
⁊ īfra p̄mū velut Begbardus
ābulans a mltis q̄ pſeq̄bantr
hēticos & eorūdē hēticorum nu
mero quaſi vnus hēbatr ſuſpe
ctiſſimus. acutiſſimus enī erat
⁊ verb errores colorātiſſie vela
re nouit. Jdcirco et mauus inq̄
ſitorū dudū euaſerat ⁊ multo tē
pē diſcipulos igr quoſdaʒ in
ſuam ſectam collegit. Fuit enī
profeſſione ⁊ hitu de damnatis
beghardis vnꝰ q̄ viſiones ⁊ reue
lacōnes in pdco dānato hitu
mltas habuit quas infallibi
les ee credidit. De ſcire affir
bat audacter q̄ xp̄s in eo eſſʒ

actu ⁊ ipē in xp̄o ⁊ plura alia q̄
ōnia captus tādem wiene in
pictauenſi dyoceſi inq̄ſitus
fatebatr publice. Sed cū Jaco
bū ⁊ Johānē ſuſpectos ī fide ⁊
ſibi cōſcios ſuos ſpeales diſci
pulos ad iuſſum eccle eū igni
rēti nollet dimittē nō p igne et
ṙptus ī multis a vera fide deuiꝰ
⁊ ip ſua ſibi l' ſeculariū ptāti iu
ſte traditus ē qui eū icinerarc.
Vides igr q̄ ipoſſibile ſit mē
talibʒ orbatos oculis ſemel a
via catholica deuios de ſe ad
domū reūti anīe q̄ eſt catholi
ca eccleſia.

Capitulū iiij.

Hi vrſis formice deuo
ratur quos ſcʒ vrſos ſa
nant ſi egrotant. Dn̄
⁊ aburſis ſagaciſſie q̄rūtur in
firmis. Quo p formicas ſimpli
ces ⁊ boni fideles itelligi hēant
iteratū ē ſepius. Nūc vero qui
ſint vrſi iſidiantes talibʒ ſbm
ferēdū ē. Vrſi ſiquidē noīe ty
rāni vel pſecutoris pprietas in
ſacro eloquio deſigri ſolʒ. vn̄
p nabuchodonoſor rgis calde
orum ſeuiciā qua ihroſolimitas
pſecutus eſt ⁊ ihrl'm deſtruxit
vrſus inſidians. Trenorum iiij.
vocatꝰ ē. Vbi in pſona ſcē ciui
tatis Jhēmias ſic plangit. Cō
cluſit vias meas lapidibus q̄
dris ſemitas meas ſubūtit. vr
ſus inſidians fcūs eſt mihi leo in

abſcōditis. Semitas meas
ſubuertit ⁊ cōfregit me. poſu
it me deſolatā Et ſalomō pū.
.xxviij. apti9 dicit Vrſus eſu
ries prīceps impius ſup ꝑplm
paupem. Mali aūt dn̄i tunc
egrotāt cū iniuſtā potētia; in
ſbditos exercēt qꝛ oīs paſſio
inordinata anime eius eſt in
firmitas Sepe tn̄ d̄ia ordia
cōe diſponitur ut poſt mulcta
tam plebē tirāni ꝓpriam agno
ſcāt malitia; a ceptis recipiſcē
tes pſecucōnib9 quaſi iā ſana
ti ſint oīno. Sicut legimus
.iiij. Reg. vltimo ⁊ .ij. paliꝑō.
vltimo Sedechias pmo pſe
cutor ꝓphaꝝ grauiſſim9: poſt
modū in babilone memor de
verb ſactorꝝ ꝓphetaꝝ quos de
riſerat in carcere compunctus
orauit hūilime Domine inqt
deus omnipotēs peccaui ſup
numerꝝ arene maris multipli
cate ſūt īfirmitates mee Incur
uatus ſum multo vinculo fer
ri ⁊ nō eſt reſpiracio mihi qꝛ
excitaui iracūdiam tuam. Et
nūc flecto genua cordis mei
precans a te bonitatē domine
Per que verba ⁊ alia que ibi ſe
quūtur a deo meruit p regem
babilonis exaltari ſup oēs
reges ſecum exn̄tes in babilo
ne. Piger: Putabā ego ex
pſecucōnis ſeuitia deteriores

fieri quos tu aſſerueras effici
aliqn̄ meliores Nā iniuſte ti
rānidē exercē in innocētes ma
ioris criminis reū conſtituit.
Theolog9: Vitiū ē ex natu
ra pſecucōis ita ē ut affirmas
Sꝫ qꝛ pietas iubet xp̄iana orarē
ꝑ pſequētib9 ⁊ calūniantib9
nos: exinde multis cōfertur p̄
ma gr̄a queādmod pt; Primū
in orōe quā xp̄s clamore vali
do ad prēz fudit ꝑ ſe crucifigē
tib9 q̄ exaudit9 ē ꝑ ſua reuerē
tia Vn̄ ſermo ſtatim ſbiūgit
euāgelicus De multis q̄ cum
cēturiōe cōpūcti tonſis pecto
ribus reuertebātur in ihrlm
a loco caluarie Et de aplo pau
lo ſmo dicitur bti aug9. dicētis
Si ſtephan9 ꝑ inimicis non
oraſſꝫ eccīa paulū nō hret Secū
dū aūt omnis ⁊ ꝓuata orō va
leat: noſcē poteris in eo qd ſe
quitur. Sūt vix nouē āni tn̄ſa
cti qꝛ monſterium ſororꝝ nr̄i ordi
nis ad ſactā katherinā in Nu
rēb ga reformai debuit p ma
giſtrꝝ ordis eiuſdē q̄ protūc
ibi morā traxit nr̄o in cōuētu.
Qui reformacōni vna voce oēs ſo
rores reclamabāt ⁊ exinde p
ꝯſāguineos totā ciuitatē ī diui
ſiōez ponebāt: q̄buſdā dicēti
bꝫ qꝛ bō ē. alijs vero dicētibꝫ ne
q̄q qꝛ ſꝫ nouitas ē pnicioſa Mul
tis igr̄ mēſibꝫ in hac materia

laboratū ē ut ī pace ſcūm pficē
tur opus. ſ3 ꝑpt̄ cōtrarias de hoc
opiniōes cōſulū dc̄e ciuitatis
negotiū dicti ꝓtelabat᷑. Mi
ſit intēa mgr̄ ordīs ꝑ. xi. ſan
ctis reformatricib; q̄ venert de re
formato mōſterio ꝛ pocius furti q̄
apte ī ſororꝝ ſcē katherine mō
ſteriū intromittebātur ꝑpt̄ ti
morē quorūdā ciuiū ſine quo
rū cōſenſu nīl fieri poterāt efficax
Cōſulatus igit᷑ dc̄e ciuitatis
ꝯcluſit hāc ſnīaꝫ. q ſorores ſā
cte katherine reformari dēret ea
reformacōe q̄ in eis īcepta erat. ſi
ꝛ progreſſu ad hāc reformacōem
inuite nō fierēt volūtate Hoc
audiētes nos q̄ onꝰ belli ꝯtra
iras demonū portauimus fere de
ſpabamꝰ de pfectiōe ſcē refor
macōis. qꝛ notū fuit cunctis q nl
la ſororꝝ volūtaria fuit. Vn̄ ī tā
deſpato apd̄ hoīes negocio ad
deū p orōes publicas currēdū
ēe decreui Et qꝛ quotidie ꝑtūc
in aduētu dn̄i p̄dicaui illa die
qua nūtij ꝯſulatus volūtatē ſo
rorꝝ expiri publice debuerāt
Ego in p̄dicacōe ita ſb̄ breui
b; ꝑ ꝓlo dixi Domī puēi vob̄ cō
ſtat quō ꝑ reformacōe ſororꝝ ſā
cte katherinē ꝓ nūc laboratur. de
q̄ hactenus nullā in ab̄one mē
cōez feci nunc igr̄ peto ut ſin
gule pſone hꝫ p̄ntes orēt altiſſi
mū quatenꝰ ī tali negocio fiat
volūtas bn̄placiti ōmpotētis
dei Deinde facto p̄ndio venerāt
ad mōſteriū nūcij cōſulatus
vota inuitarꝫ ad reformacōez au
dire volētes nob̄ p̄ntib; q̄ ex p
te mgr̄i ordinis miſſi eramus.
Fuerāt aūt nūcij cōſulū q̄dā di
ſplicēciā in ipſius reformacionis
mō hn̄tes. Cūq; reqſite ſoro
res ſup earꝫ cōſenſu ad ptē ſe cō
traxiſſent vix finita modula p
quā pſ. Miſerē mei deus. dici
poſſꝫ ſpū dei afflante oēs in re
formacōez cōſēſert. Vn̄ venie
tes ad nr̄am ꝛ nūciorꝫ p̄ntiam
cū lacrimis ꝛ genuflectōib; ſe
reformacōi obtulert. De quo
vltra modū gauiſi nos fuimꝰ
ꝛ aduerſarij ꝯfuſi Et qꝛ negoci
um ſāctū ꝯſulatus in arbitrio
ſororꝝ poſuerat qd̄ iā mutatū
ſenſit in melius. Jdcirco ꝯcluſi
onē hāc p vib; execucōi demā
dauit ad plenū. Sicq; locus
ille hodie tōlit᷑ reformatus ē. Vi
uebat p̄tēa nup ī ecctia magū
tina in ſūmo canonicorꝫ ꝓpoſi
tus clericus ſolo nōie ꝛ nobi
lis. ſ3 in armis miles in veſtitu
ſtipendiarius moribus p ōnia
diſſolutus q̄ licꝫ de altaris latiſ
ſimis viueret bn̄ficijs. Horas
tn̄ canōicas velut toxicū fugit
Corpe aūt adeo decorꝰ extitit
ut impatrix q̄ hodie viuit refe
ratur dixiſſe ſe pulchriorem nō

vidiſſe viꝝ In p̄fata igitᷣ vita
aliq̄diu viuens in mlťoꝝ ſcā
dalū nullius hōīs hortamē
ta nec correctiones curauit·
Nūc igitur dei man⁹ inopina
te lepra tetigit q̄ dicti nolenti
hominū ɔuſacōem abſcidit ⁊
in domū quādam ſibi ꝓpriam
maguntie trūſit· vbi manēs
multo tp̄e impatiētia plenus
⁊ dei timorē vacuus: factus eſt
tandem tam deformis corporē
ut ſecūdū in leproſorio parē
non haberē· Deinde digitū dei
adeſſe ſētiēs: corde cōtritus ⁊
ore p̄mo ſue vite facinora cō
fitebatur cū tātis lacrimis ut
oīuū mētes ſtuperēt q̄ virum
p̄agnouerāt ſpatientia demꝗ
tāta vſq ad mortē dotatus ē
ut q̄ncūꝗ cōfeſſor ſuus frater
Heynric⁹ de confluētia ſacre
theologie ꝓfeſſor nr̄i ordīnis
eū viſitarē qui etiā mihi pn̄tia
retulit nō ab eo peterē mortis
accelerac̄oem vel doloꝝ quos
multiplicitᷣ patiebatur immi
nucōeꝫ· ſꝫ orate deū inquit pro
me mi pr̄ q̄ten⁹ dn̄a mīa mea
mihi pctā indulgeat ⁊ in hoc
ſeculo ſecet me ⁊ vrat q̄ diu ſi
bi placeat· Et in hac patiētia
tandē in pace requieuit· Que
ſuit autē de circūſtancijs viri·
vn̄ tātū donū infami iſti cleri
co prouenerit Et rn̄ſum acte

pi q̄ mrē ꝫ nobilē multū dō de
uotā habuit q̄ vir ⁊ auditis
filij diſſolutiſſimā vitā vota p̄
ces ⁊ elemoſinas velut ꝓ mor
tuo fere funē dō offerre cōſue
uit ⁊ ꝓ eo tāq̄ pro filio ꝑdito
ab alijs iſta fieri ꝓcurauit q̄uſ
q̄ velut alᷣ paliticus in lecto iā
cēs carnaliū voluptatū inſēſi
bilᷣ aliemis fide ⁊ meritis ſana
t⁹ fuit Hec ec· geſtā infra·viij·
ānoꝝ ſpatia me teſte nouerit
Eſt i diocēſi baſileñ· hodie fei
na dō deuota paupib⁹ larga·
q̄ plena opibꝫ mīe· ſm ſeculū
nō infimi ſtat⁹ ſꝫ cuidam viro
iūcta mr̄imonialitᷣ modis iā
dicēdis· Hec q̄ pulchrᷣ fuit i
ſue iuuētutis tp̄e ſꝫ ſb nullius
regimīe ab mlťoꝝ viroꝝ aſtu
cijs velut ab vrſis formica de
uorata ē ſſtā vltra q̄ credi pōt
miſerabilitᷣ aīaꝫ ꝑdidit diuᷣ ⁊
incō patibilibꝫ mr̄imonij ɔtra
ctibꝫ ſipediēte iuuenili inſania
diu hac latuit q̄ t laq̄is ɔpedi
ta iacēt i ꝑtate dyaboli rethi
ciuſdē inuoluta ſtādem tn̄ ex
opib⁹ credo mīe quib⁹ ſēp in
ſiſtebat illūiata ē aliqualiter
cir ānū etatis ſue circitᷣ·xxxvi·
ſme aūt p̄dicātē ī ꝑdcā dyoce
ſi ɔſilij grā ad me venit poſt
multos q̄s p̄ cōſultos habue
rat ſꝫ ut expt⁹ ſū aīmā femine
fatuis conſilijs non iuuabāt

Sȝ poci⁹ mť īnerāt vľ neglex
erāt Cuqȝ fletu tāto ī vndarȝ
ut magdalenā alterā credidiſ
ſes ñ ꝙ ad pedes pctōris nō ꝑ
cidit· Et ego qd̄ hḗret triſticie
ab ea qrerē tandē ſubiūxit ꝑr
ego peccatrix pata penitē oib;
mōis ī̄ poſſibilib; ſatiſfacē
Quatuor viros habui ꝗ quē
nūc habeo nō ē me⁹· Cū hiis
ōib; ꝑ vba de pñti ꝯtraxi ⁊ ex
hiis viuentes tres hodie ſup
ſut· Quibus auditis ſatis obſtu
pui· Dicēs ꝙ talib; ꝯplexita
tib; ſūmam opoȝ daē opam
ſi enodare q̄s quēpiam velit
Vñ inueſtigata diligent̄ cā
quā prius neſciuerā didici ꝙ
de ōib; viuentib; difficultas
aderat· Nā de mortuo ſi qd̄ fu
it ligamē̄ tū illud cū vite t̄mio
ſolutū erat· Primū eni viru ex
viuētib; pcepi āte a cū qdam
ꝯtraxiſſe licȝ clamdeſtīe ⁊ ita
ī foro ꝯſcīe ab eodem liberā eē
Cū ſcdo clamdeſtīne etiā ꝯtra
xerat ⁊ ꝯſūmatū fuit mrīmonī
um carnali opere· Sȝ ipſa hoc
piurio negāte corā iudice eccī
aſtico diuortiata ē ab iſto vio
ſcdo· Cū t̄cio vero poſtmodū
ꝯtraxit in facie eccīe cū quo iā
domiciliū habuit ⁊ natos q̄ſ
dā· Et qd̄ int̄ hos duos cōſule
rem ut aīa adultē ſaluaferȝ
anxi⁹ valde fui· Erāt eni ambo

viri amōſi ad arma nūtriti re
b; ditati amicis vallati ad īcō
tinēciā pnia iuxta cōmunē ex
iſtimacōeȝ ī ꝯſciencijs valde
lati· Vñ vidi ꝙ q̄uis iure fo
ri feīa vxor eſſȝ t̄cij nō tñ iure
poli· ſed tm̄ ſcdi a quo piurio
mediāte ipa diuortiata extitit·
Et qd̄cūqȝ iubēm vicȝ manē
cū tercio vel redire ad ſcdm aut
ab vtroqȝ ſe ſecernere ī oib⁹
ſp aderat ex vna pte ā viſimile
homicidiū aut feie adultiū aut
altius mortlis criminis picłm
Nam ſi iubere volui reditū ad
ſcdm ſeqbant̄ hec īcōueien
tia veriſiliter vicȝ pmo ꝙ zelo
tipia motus tercius ſcdm via
facti inuaderȝ ⁊ occiderȝ· Se
cūdo ꝙ femina cū ſcdo manē
nequirȝ ꝗ diuorcij celebracō
obſtitit fcā in iudicō eccīe· ꝙ
obrē ōni iure hūano eā tertí⁹
a ſcdo obtinere poterat· pmo
excōicare· Tercio vita femine
ſic fuiſſȝ in picło vtriqȝ dū il
le tanq̄ piuram vel iſte velut
adulterā trucidare valerȝ· Si
leo de nō īfamie ſup facto iu
ramēto· qd̄ piuriū eſſe nemo ñ
ipſa ⁊ fortaſſis ſcdus ſciebat
qd̄ ꝓpter contractū cladeſtinū
ꝓbare con̄ eam nō potuit· nec
femine credētur verb ſi ſeſe in
hoc infamarȝ Si deniqȝ ex ad
uſo feminā ſinebā manē cum

terciō: ſequebātur mala aīme
in ipſa deteriora. qr quotiēs a
viro tercio cognoſcebatur. toci
ens adulteriū cōmiſit/ nō ſuo
marito in hoc obediendo. q̄ q̄
ipe hoc exigere poſſꝫ quē priui
um putatē vxoris latebat. nō
aūt ipa vice reciproca q̄ impe
dimētū non ignorabat. Et ſi
ſuadē volebā: ut cū tercio ve
lut ſoror eius manēt caſta. hoc
q̄dem ipa patiſſimo ſbiſſet aī
mo. ſꝫ ipſe velut incōtinēs iuē
exigendi debitū nullatenus ca
rere voluiſſꝫ ꝑut ex multis cō
iectuis videre potera. Porro ſi
media viā femine cōſulere vo
lui. vicꝫ receſſum ab vtroqꝫ
tā habitacōe q̄ thoro: picula
multa intuebar obuiare. qr ſi
poſita eēt in mōſterio. tūc nul
le prudētes eā ad ꝓfeſſiōem
recipe debebāt viro viuēte in
uito. nec ipa piculo fraudulē
tie ſe exponere debuit. Si vēo
extra mōſterium latentiā ei ōſu
lere volui qd plus mihi pla
cere cepit: ut aīmā ſaltē ſalua
re poſſꝫ: terrebat me q̄ pulchri
facie a ſexu fragilis vix tuta ca
ſtitate manerꝫ. vel q̄ tertius ze
lotipia motus fugiēte letalit
inuaderꝫ. Neſcit enī iſte femine9
ſexus fuga ſe ſicut maſculinus
celare vel tueri. Quid igitur aſ
ſertiue conſulerē ad pñs non

habui. niſi q̄ penitenti reſpon
di eam cōſolādo. ut deum ſine
intermiſſione pro ſua liberacō
ne inuocaret. elemoſinas pau
peribus. quia lucroſa valde
fuit pro ſe et pro tercio viro
erogaret. et quid ſibi conſule
rem de liberacōe factus et ſimili
ter alij prudentes viri: parato
aīo omnino ſuſciperꝫ. Ad q̄ ver
ba cōſolata aliquātiſper abſceſ
ſit. Interea libros conſului q̄
bus me iuuare non potui. De
inde Aurebgaꝫ veniens plu
res diui et humani iuris docto
res ſimul collectos cauſa con
ſilij adij quibus patum animū
femine et laqueos quibus per
plexa eſſet patefeci. ſed rūſum
nullum habere potui deciſiuū
propter pericula que hincinde
adeſſe videbant quacūqꝫ via
attemptata. Poſtremo tamē
ſancte memorie abbas ſancti
Egidij beati bndicti ordinis
magiſter Heynricus qui in ſe
culo doctor iuris extitit et mun
dum paulo ante reliquerat ob
reformacōnis nouelle opus
factum in dicto monaſterio.
Bono inquit ad me eſtote
animo. Si femina tam boni
eſt propoſiti et adeo pia in
pauperes ac dotata bonis que
de ea dixiſtis: mihi credite ip
ſā deus illuminabit ut videat

q̄d faciēdo ī statū ponat̄ salu
tis. Rediȷ̄ iterea ad sciam a vl
timū mod᷑ fuge suptactū sibi
suasi. Ad quē cū se pparaȝ de q̄
tn̄ m̄ piculū nō modicū corpꝰ
a sibi maiꝰ a forte aliȷ̄s īmīnē
poterat. Affuit dn̄a grā q̄ q̄sti
oni difficilē solucōem dedit fa
cillimā. Sibi em̄ icidit ut q̄ciēs
cūqȝ vir suꝰ eius debitū exigeret.
ipsa se p hmōi obediēciā leta
lē īfirmitatē contrhē fingeret. a
ne id mēdatū esset ad aīe īfir
mitatē hoc mēteten9 apd se t̄
torqr̄ȝ ex q̄ īfirmitate aīe scȝ
p mōrle crimē c̄tū est ɓm nr̄aȝ
fidē queqȝ nedū aīe ȝ etiā cor
pis ppetuā mortē subire. Ita fe
cit ut cogitauit a dn̄a arridē
te grā vir pus icōtinēs sciē cō
pati cepit quā ī aliȷ̄s veracē eē
sepe didiceat. a vsqȝ mō Iā an
nis pluimis eā tm̄mō ut soro
rē hȝ itactā nec de adultrio vi
ri q̄cq̄ aliunde mali audiui.
Audiēs ego hanc castimonie
nouā a delusiōeȝ piā atqȝ rarā
practicā: letus ita fiei pmisi ex
q̄ nulla iā seq̄bātur īcōueniē
cia. q̄nimo virȝ quē tanq̄ vrsū
pus habuit iā velut ouem Jo
seph ī castitatē deduxit. Pi
ger: Cur laudare audes sciam
ī eo q̄ mēdaciū dixisse videtur
et ficte ābulasse. Cū em̄ fetus
plures a viro p̄habuit et obe

diēs ei nō letalit̄ vexaret̄ men
daciȷ̄ rea fuī vid̄r. Theolo
gꝰ. Verba sciē veritatē cōtine
bāt et sonabāt nō tn̄ ad cuiꝰ
libet hominis itellēm. Certū ei
fuit q̄ obediendo vtriusqȝ hoīs
mortē icurrē meruit. p̄mū aīe
p adulteriū a corpis pit̄ a aīe
post finale iudiciū ppetuā mor
tē habuissȝ. nec sp mēdatiū q̄s
loquitur cū ab eo veritas aliq̄
obticet̄. Nec fictio q̄uis men
dacio coeq̄tur. Et q̄d. si scrip
tura sac̄ obstetrices laudat he
breoꝝ de zelo clem̄tie quē ī dei
colas habuerūt. nō ī falsitates
q̄s exp̄sserūt. Ita a hec femina
plimū ē cōmendāda, q̄ die no
ctuqȝ extr̄ thoꝝ cōstituta legit
timū. ȝ ī eadē domo cū viro ali
eno hitās tātū dī p̄ceptū ī ad
ulterio tāsgredi metuebat. ut
viri iduta amo vsqȝ mō mlt̄s
ānis iā vitā castaȝ ducat. Mi
nꝰ insup mirabēis q̄d retuli exē
plū si sile factū a sancto viro
cōmendatū audiueis. Refert
em̄ scūs Heraclites vir ut in
q̄t Vincēciꝰ ī speculo historia
li li. xviiȷ̄. religiosissimus. q̄ in
li. suo quem paradisus intitulat
scribit ad lausū epm̄ de q̄dam
nobilissima chorintha a xp̄ia
nissiā virgiēe a pulcherrima. quā
cū iudex paganꝰ nullis minis
a voto castitatis mouē valerēt

ad ſibi oſtendendū in venereis.
In lupanar hāc lenoni ut tri
nos ſolidos dietī ab ea habe
ret tradidit corrumpendā. Ad
quā cū viri plures ſtuprandi cā
allato ꝑcio accederēt. Illa vul
nus quoddā in interioribꝰ ſe ha
bere dixit cuius fetorē ſi venie
tes ad eā ſentirent. horrore con
tagionis effugerēt. Vn̄ ſingu
los miſerabilit̄ ꝑcabatur ut ei
paucos dies ad quietē cōcede
rent. Interea dū orōnes conti
nuas ad deū fūderet: miſertus
ei deus ⁊ quidā iuuenis xp̄ia
nus media nocte quīq3 ei ſo
lidos attulit. virginē ꝯſolaba
tur ⁊ ei pſuaſit ut veſtibus ex
uta ꝓprijs iuuenis indueretur
veſtitu ⁊ ita abſcederet. ipſo
manēte. Quod ⁊ factū eſt. Alaꝫ
in craſtinum veritas apparuit
⁊ iuuenis a beſtijs deuorandus
ꝑ iudicē traditur ⁊ tā ꝓ ſua q̄
ꝓ virginis ſalute duplici mar
tirio coronatus ē. Hoc enī ex
emplum multinuba prefata
femina in quadā predicacōne
audierat ⁊ exinde ſuam caſtita
tem tuita eſt modo ſupra ex
preſſo.

Capitulū Quartū

Philomene formicas
⁊ eaꝝ oua querīt aui
de ut comedat quia ex
hijs cōualeſcit egrota ⁊ ſono
re effitiuntur Eſt aūt ut dn̄s Al
bertus libro. xxiij. de animali
bus tradit: philomena dicta
a philos ⁊ menos quod dulce
ſonat quia amat cantus dulces
Vel dicitur a philos ⁊ mene.
quia cum cantu cum alia cōtē
dit. potius vitā exuit q̄ cantū
victa deponat Nam roſtro et
collo omne fere genꝰ muſice ef
figiat, ⁊ ſeſe nonnunq̄ cantibꝰ
necat. In qua aue auari ⁊ cupi
di principes ⁊ viri deſignant̄
qui verbis perſuaſorijs ⁊ dul
cibus vel aſtutis ſimplices ꝑ
mūnt in rebus vel in anima ve
luti inermes formiculas ⁊ eo
rū fructus Quod beatus Jeremias
cauſat̄ vice dn̄i Jere. ij. dicēs
Inuēti ſūt in ꝓplo meo impij i
ſidiātes quaſi aucupes laqos
ponentes ⁊ pedicas ad capiē
dos viros ſic decipula plena
auibꝰ: ſic domꝰ eoꝝ plene do
lo Ideo magnificati ſūt ⁊ dita
ti ꝓterierūt ſermōes meos peſ
ſime Cauſā vidue nō iudica
uerūt. cauſā pupilli nō direxe
rūt, ⁊ iudiciū pauꝑm nō iudi
cauerūt Et de ſilib: Ezech. xxx
iij. dicit ꝓpheta auaritiā ſuā ſeq̄
tur cor eoꝝ ⁊ ē eis quaſi carmen
muſicū quod ſuaui dulciq3 ſono
canitur quia aūt vba adultia homi
nū equipolleant ſonis dulcibꝫ
docꝫ Eccleſiaſticꝰ. iiij. vbi dic.

Tibie ⁊ pſalteriũ ſuaue; faci
unt melodiã ⁊ ſup vtraq; lin
gua ſuauis. ¶ Piger. Nunquid
nõ merito vice reciproca ſile
facit verbis oris ſui dulciſſimꝰ
mala mulier ad decipiẽdũ vi
ros iprouidos. ¶ Theologꝰ:
Faciũt q̃ de hoc mlieres. ſ; dece
ptõis arte alia. nõ ſicut viri q̃
ſepe poſt dolũ ⁊ fallaciã vtuntur
tirãnide ⁊ potẽtia. Vñ ad vſus
tales ſalomõ filiũ pauiſat ꝓ
uer. v. di. Ne intẽderis fallacie
mulieris. Fauꝰ em̃ diſtillans la
bia meretricis ⁊ nitidius oleo
guttur eiꝰ. Nouiſſiã autẽ illius
amara quaſi abſinthium ⁊ lin
gua eiꝰ acuta quaſi gladiꝰ bi
ceps. Et iter; ibidẽ. vi. Cõſerua
fili mi precepta pr̃is tui. ut cu
ſtodiãt te a mulie᷑ mala. ⁊ ab
lãda lingua extrnee. Nõ concupi
ſcat pulchritudiẽm eiꝰ cor tuũ.
nec capiaris nutibꝰ illiꝰ. Et ap
tius ibi. vij. dicit. Dic ſapiẽtie
ſoror mea es. ⁊ prudẽtiã voca
amicã tuam. ut cuſtodiat te a
mulie᷑ extrnea ⁊ ab aliena q̃ v᷑
ba ſua facit dulcia. Irretiuit ei
ꝯ corde; Iuuenẽ trãſeuntẽ ꝑ pla
teas multis ſmoĩb; ⁊ blandi
ciis labiorꝝ ꝑtraxit illum. ¶ Pi
ger. Nõ nouit ſ; dudũ cum in
ſac᷑ ſcriptura talia ꝯtra feminas
ꝑauiſãdo vilem ſexũ audiui;
animũ meũ tẽ pulſauit dubi

um. Cur nõ plus ſexus fragil'
nũiat᷑ i ſacris lr̃is ut ſibi a vi
rorꝝ dol' caueat q̃ maſculinũ'
quẽ tñ ꝯſtat amo ẽẽ ꝯſtãciore.
¶ ptẽa cũ circa mõſteriũ nr̃i or
dinis q̃dã in columbaria menco
apud ſorores nr̃i ordinis fiẽt
de btõ Iohẽ Criſoſ. ⁊ de q̃buſ
dã aliis ſcĩs q̃ ſicuti dicit ſcrip
turã ſatis iuexerit ꝯtra feminas
Audiẽs hoc ſãctimõial' q̃dã
ſciola gmatice iraſcẽdo dixit.
Vos viri multa nimis ſcripti
tãdo ꝓtuliſtis cõtra nr̃m ſexũ
fragilem. Si nob̃ facultas ſcri
bẽdi ⁊ dicẽdi velit vob̃ affuiſſ;
vicẽ rẽddidiſſemus dudũ fide
litati vr̃e. ¶ Theologus. Vt
ad ſcdm ꝑmo rñſũ hēas ſcito
q̃ nullꝰ prudẽs in ſexũ femine
um q̃tũcuq̃ mali iuerit quẽ a deo
bonũ ẽẽ creatũ nõ dubitauit.
Vñ in ſcripturã ſac᷑ vbi a muli
erib; ꝑmonem ꝑne ſep adie
ctiuũ malicie aliq̃d nomi mu
lieris adiũgit᷑ ut in libris ſapi
entialib; palã ẽ. Prudẽti itaq;
ſtilo. b. Iob vſus ẽ q̃ e domo
tõ vxica ꝑ dyabolũ relicta pſe
cutrice ſic eidẽ rñ. Quaſi vna
de ſtultis mulierib; locuta es.
¶ q̃ ſexũ reprehẽdere noluit a deo
creatũ. ſ; ſtulticiã mlieri ãnex
am. Pari mõ alii ſcriptores Ec
cleſiaſtici vbi cauẽ iubẽt a feĩs.
de vaga ſcorto. ꝑcaci meretrice.

vel de malo alio. notāt hanc
quā deteſtātur. Ad pmā autē
noueris qſtionē. q quinqꝫ ex
cauſis viri ampli9 a fcīs q̄
iſte ab illis premoneri ſolēt.
q deo natuā ſūt ppinquioēs.
ideo fedati turpius inſtiitutur.
corpe ⁊ aīa ſūt liberiores. ideo
tāq vagi facili9 decipiūtur. cō
plexiōe ſua ſūt calidioēs. ideo
male citius inflāmātur. corpe
ſūt elegātiores. ideo a fcīs ve
lotius affectant. Et gradu ⁊
offitio eminentiores. ideo alij
malo eoꝝ exēplo pl9 ſcandali
zatur. Primo dico ſūt deo natu
rā ppinqores viri q̄ fcīe. ꝑpter
qd dicit aplus p°. Cor. xvij. vo
lo aūt vos ſcire q onis viri ca
put ē xps. Caput aūt mulieris
vir. Caput vero xpi deus. Et
iteꝝ. vir qdē nō debet velare
caput ſuū qm ymago ⁊ gloia
dei ē. mulieꝛ aūt gloria viri eſt
Nō em vir ex muliere ē ſꝫ mu
lieꝛ ex viro. Etem non eſt crea
tus vir ꝑpt mulierē. ſꝫ mulier
ꝑpt viꝛ. vbi glo. vir dicit eē
ymago dei q pncipalit crea
tus eſt ad ymagīeꝫ dei in quo
naturalit āplius q̄ in muliere
viget rō. qſi ipe ſit racō. Secūdo
viri corpe ⁊ aīo ſūt liberioēs
q dnīū penes eos reſidet. vn̄
ſtare ⁊ ābulare poſſunt vbi ⁊
qn̄ volūt loqui cū quibuſlibꝫ

Libtas vero qn̄ in abuſū ſumi
tur. mltis occaſio eſt peccati.
Quo ↄtra. Gen. iij. mulieri pri
me a dn̄o dicitur. ſub viri pote
ſtate eris ⁊ ipe dn̄abitur tui.
Et p°. Pet. ij. qſi liberi ⁊ non q̄
ſi velamē hn̄tes malitie libta
teꝫ. ſed ſicut ſerui dei. Tertio vi
ri ↄplexiōe ſua ſūt calidiores.
ideo male citi9 inflāmatur. in cu
ius argumentū a ſēſu ↄtrario
tcij. Regū p°. de Dauid dr vetu
lo. Cūqꝫ cooperiret veſtibꝫ nō
calefiebat. ⁊ per ↄſequēs p abi
ſag adoleſcētulā pulcherrimā
in ſinū viri poſitam non temp
tabatur ipſe quē tamen ātea
ſolo viſu diſtantē inter pluēs
vxores viuētem inflāmatum
fuiſſe conſtat. Iuuenili etate ⁊
virili. ut in barſabee patuit.
Unde in pſalmo cantatur. Lum
bi mei impleti ſunt illuſionibꝫ
et non ē ſanitas in carne mea.
Quarto viri feminis corpore
ſunt elegantiores. ſtatuā pro
ceritate. et in artuum pulchri
tudine. Cuius ſimile creator
in omni fere animaliū ſpetie vi
detur poſuiſſe ut ſemper virum
eminētiorē ymo ⁊ pulchriorē
creauerit ſicut patet in pauone.
phaſione. anete. columbo. et
in alijs multis. Cui9 rei gratia
De pmo viro ſpetialit dr geū.
p°. Faciam9 hoīeꝫ ad ymagīeꝫ

⁊ ſilitudinē nr̄am ut p̄ſit piſci
bꝫ maris ⁊ volatilibꝫ celi ⁊ be
ſtijs vniuſeqꝫ creature. omiqꝫ
reptili qđ mouet̄ in t̄ra. Ānto
viri gradu ⁊ officio ſunt fēīs
emineciores vñ· p̄· Thiot· ij·
Mulier ī ſilēcio diſcat cū ōm̄
ſubiectōe. Docē aūt mulieri nō
pmitto neqꝫ dn̄ari in viꝝ ſꝫ eē
in ſilencio Adā em̄ ſb̄dit p̄us
formatꝰ ē. deinde eua Et adaꝫ
nō ē ſeductꝰ mulier autē ſedu
cta ī p̄uaicacōe fuit Cū igitur
ut audiſti philomene vocces
aiaꝝ p verba dulcia decipe ſo
leāt ī vtroqꝫ ſexu idcirco vēqꝫ
ōni diligencia ſibi caueat ab
alto ne q̄ ad aiam deuoretur
Tpe q̊ tricesimū ānum attigi
vl̄ circit̄ ſteti q̊dā ī loco aliqn̄
to tpe p̄dicādo ⁊ ꝯfeſſiōes au
diēdo de cuiꝰ ſigillo nl̄ pandā
deo duce, Venit ptuci mei no
ticiā virgo q̄dā corpe ⁊ aīo
q̄ meis cōſilijs vtebat̄ frequē
ter in hijs que ad ſalutē ſpecta
bāt aīe· Nā de labore manuū
viuebat ſatis paupculā vitaꝫ
q̊ ad bona tpalia ducebat. ꝓp
ter xp̄m ⁊ qꝛ ingenio ſatis ſb̄
tilis extitit ⁊ affecta verbo di
uino, inſtinctus q̊ſdā ⁊ r̄uela
cōnes hēbat ſpecietenus ſatis
pulchras ⁊ ſcriptue ſacre ꝯſo
nas ſꝫ q̊ ſpū neſcio qđ in dubi
um verto ideo. qꝛ ut poſtmodū

didici clam vinū ⁊ libtatē ni
mis diligebat· Credulꝰ ſatis
ſtatim aliqn̄ ptuc fui tl̄ibꝫ ut
veꝝ fatear ⁊ meam iuuenilem
ſtultitiaꝫ Nam gaudebam pl̄i
mū ſi qn̄ repi pſonam meo vi
dē deuotam quā audiui in ſua
deuocōe aliq̄d noui dimitus p
cepiſſe ⁊ hijs q̄dā curioſitate
allectꝰ aīm dabā feruētus. q̄
in dubitatis aliqn̄ ſcripture
paſſibꝫ· licꝫ eiſdē ex x̊ grā nun
q̄ diſſenſerim· Veꝝ qꝛ p̄dcā
virgo ſb̄ nullius fuit obedien
cia libere inceſſit quo libebat·
ſp tn̄ ſb̄ virtutis ſpē ſine q̄ ne
mo r̄ligioſus decipitur ⁊ exin
de pegn̄ari in ſuū malū ad quē
dā bte virginis locū omino vo
luit ⁊ obtinuit Viuebat eod̄
tpe in loco q̄dā religioſus hēu
ſolo nōme ⁊ ſacdos ⁊ verbis
amatorijs ⁊ icōtinēcia plenꝰ
⁊ aiaꝝ pdedaꝝ aucupijs gna
rus q̄ in itinē ꝯiūctus virgini
De verb̄ venit ad obſequia de
obſequijs ad āiaciā ⁊ ī tali fa
miliaitate virgo miſeā iam in
faucibꝫ eāt ſe deuoratis demoni
ace philomene· Exinde em̄ ip
ſa tōlit̄ philocapta ē aīa in
verb̄ ⁊ geſtibꝫ viri p̄mū Dein
de ex frequētia aditus per eum
ſtuprata ē de quo tā indiſcrete
doluit puta de theſauro irr̄cu
pabiliter iam ſubtracto ut ſe

gladio interimere voluiſſ3. n̄
e manib3 ſuiſſ3 ereptꝰ corrup
toris. Ad me igitᷣ ↄſilij grā ve
nit quē nō ſeq̄batur. ſ3 ꝓfūde
nimis fauces demonis intraue
rat. Nā iuſſi ut vir3 ſe adire per
mitteret nullatenus ꝗ eidē ipā
nequaꝗ̄ nec loq̄retur nec ap
propinq̄ret. ſ3 iuxta apli ſētē
tiā ī bello hoc fugā ꝑ ſūmis ar
mis eligēt. Fugite inq̄t forni
cacōem ſuaſi ⁊ nihil ꝓfeci vel
modicū. Vn̄ diuina vltiōe factū
est ut creſcente amore hereos
tandē. ſcīa v ſui ꝑdendo racōnis
freneſim incurreret a qua po
ſtremū liberāta. Et q2 vitā emē
dare ut ſibi dn̄ ↄſulebatur rē
nuit. a me ꝗ ab alijs: ꝑus ani
mā eius diligētib3 derelicta:
vitā3 neſcio qualē ſatis diu cō
tinuauit. Ipe vero defloratoꝛ
ſtatim graui ꝑcuſſus īfirmita
te facinoſā ſua agnouit ⁊ ut ve
re credo ex corde penituit. Ita
oībus rite ſūptis eccīaſticis ſa
cramētis vita ſūctus ē. tā in bo
nis ſue ꝑdeſtinacōis ſignis ut
in lecto egritudīs ſimilia nūn
ꝗ̄ agnouerim in quoꝗ̄ moritu
ro. Credo enī ꝗ̄ diuina clemētia
ꝑterita bona viri reſpexerit q̄
ut mihi ↄſtat deo deuote ſerui
endo ⁊ iunioꝛ exiſtendo antea
aliq̄n̄ mltis ānis ↄtinuauerat:

Capitulū quintū.

Formicaleon cibū foꝛ
micarū rapit ꝗ edit in
hyeme q2 eſtate in
ꝑuidus nil ſibi de cibo reſuat
Quid autē ſit foꝛmicaleon ſeu
mirmicaleon quod idem eſt ⁊
que eius natura quidq3 ſigni
ficet oſtendit beatus Grego
rius libꝛo. ij. moꝛaliū. exponēs
illud Iob. iiij. ꝑijt tigris eo ꝙ
non haberet predam dicens
tranſlacōe. lxx. interpretū. nequa
ꝗ̄ dicitur tigris. ſ3 mirmicaleō
ꝑijt eo ꝙ nō haberet ꝑdā. Mir
micaleon quippe ꝑuū valde ē
aīal formicis aduerſū quod
ſe ſub puluere abſcondit ⁊ foꝛ
micas frumenta geſtantes in
terficit interfectaſq3 cōſumit.
Mirmicaleon autem latine di
citur vel formicarum leo. vel
certe expꝛeſſius foꝛmica parit
et leo. Recte autem formica ⁊
leo nominatur. quia ſiue vola
tilibus ſiue quibuſlibet alijs
minutis animalibus formica
eſt. Ipſis autem formicis leo.
Has enim quaſi leo deuorat.
Sed ab illis quaſi foꝛmica de
uoratur. Et infra. Hec demonis
et ypocrite oſtēdit ſimilitudi
nem gerere. Nimirum apoſto
ta angelus in terram de celis
proiectus iuſtoꝝ mentes que

bonorū ſibi opum refectiōem
pant in ipo actiōis itinē obſi
dꝫ. Cū qꝫ has p inſidias ſupat
q̄ſi formicas frumēn geſtātes
improuiſas necat. Hec autē mir
micaleon id ē leo et formica dꝛ
Formicis enī ut dixim9 leo eſt
volatilibus formica. qꝛ nimirꝫ
āti qu9 hoſtis ſicut cōtra ſenciē
tes fortis ē ita ƺtra reſiſtentes
debil. Si enī ei9 ſuggeſtiōibꝫ
aſſenſus p̄betur quaſi leo neq̄
q̄ꝫ tolerari pōt. Si aūt reſiſti
tur quaſi formica atterit. Ali
is ergo leo ē. Alijs formica. qꝛ
crudelitatē illi9 carnales mētes
vix tolerant. ſpiritales vero in
firmitatē ei9 pede virtutis cal
cant. Hētici ergo qꝛ de ſcītita
tis p̄ſūptione ſupbiunt quaſi
exultātes dicūt. mirmicaleon
vel certe tigris pijt eo qꝫ non
hēr3 p̄dā. Quem enim noīe ti
gridis eliphat ī btm Job nō
varietatis ſigt. vel aſpſū macu
lis ſimlacōnis. Ois nāqꝫ ſila
tor in eo qꝫ videri rctūs appe
tit. mūdū ſe p ōnia nō oſtēdit.
qꝛ dū virtutes quaſdā p ypoc
ſim aſſumit. occulte ſemetipſū
vicijs ſbicit. Quedāꝫ latencia
vicia repente in faciē erūpūt et
ſupducte ſimlacōis quaſi viſi
onis corū ex admixtione ſua
varū oſtdūt. ut plerūqꝫ mirꝫ
ſit. cur hō q̄ tantis vtutibꝫ pol
lē cernitur et tam reprobꝫ acti
bꝫ inq̄netur Sed nimirꝫ ōnis
ypocta tigris ē qꝛ dū mūdus
color diſſimulacōe ducitur vi
ciorꝫ nigredie interrūpēte va
riatur. Sepe enim dū de caſti
tatis mūdicia extollitur. ſorde
auaricie fedat. Sepe dū de vir
tute largitatis ſpecōſus oſtdit.
luxurie macul' iqnat. Sepe dū
de caſtitatis atꝫ largitatis de
core veſtitur: velut ex zelo iuſti
cie crudelitatis atrocitate fu
ſcatur. Sepe caſtitate largita
te pietate ex pulchra viſione
induitur ſꝫ interfuſa obſcuritate
ſupbie nōtur. Que vicꝫ tigris
rapit p̄dā. qꝛ humāni ſibi fauo
ris vſurpat gloriā. q enim rap
ta laude extollitur quaſi p̄da
ſaciat. Hn aūt ypoctarꝫ laus
p̄da dꝛ. preda q̄ppe eſt cū alie
na violēter auferūtur. Ois nā
qꝫ ypocta q̄ vitā iuſticie ſimu
lās iuſtorꝫ ſibi laudem arripit
Alienū eſt pfecto quod tollit
Niger: Repūtur ne moder
nis tpibus tales mali ypocrite.
Theolog ſica q̄d magis
dolēdū eſt i ſtatu eccīaſtico alí
qn. Nā in pñti baſ. cōcilio Re
tulit audiētibꝫ multis in loco
reformatorij Dns eps Ebropcē
ſis de ſimilibꝫ et me pñte. Fuit
inq̄t meo tpe ſacerdos et p̄di
catorꝫ gracioſus in collegiata

eccleſia. qui ꝑ dei verbū quod
ſeminauit gratioſe et per ſan
ctitatem vite qua ſe virtutum
ſpeculum exhibuerat multorꝫ
animas ſuo creatori lucrifecit.
⁊ exinde fauorem magnum a
populo acquiſiuit. Sed e diuer
ſo a clericis qui ſui confratres
eſſe debuerant in eccleſia eadē
odium valde magnum incur
rit. Qui enim compacōne ma
lorum clericorum vita ſorde
ſcebat qui cum in aperto ſan
ctū virū ꝑſequi non auderent
nec eū ſuo ſpoliare beneficio ⁊
honore in yppocriſi mendatiū
cōtra eū nephādiſſimū ↄfinxe
rat. Nam occulte clauē vnam
ad camerā viri ſācti ꝑcurauerāt
et eo abſente meretricē de die
intromiſerūt eidē ↄmittētes ut
camerā ab intra ſucceꝺeret ⁊ ꝓ
adiutorio de camera ad ſtra
tas clamaret quo audito emu
li de inſidijs ſurgendo q̄uo me
retrici ſuccurrere vellent ſub
iūxerūt cū ꝑmio prepromiſſo
Ita per ordinem factū eſt. Naꝫ
quando meretrix in camera iā
accenſa clamauit. de inſidijs
clerici accurrebant ſecularium
viciniam pro adiutorio inuo
cantes. Sicqꝫ ī camera vidiſſent
mēricē: tota boni viri denigra
ta ē fama ⁊ ita cedere fame et
loco oportuit innocētē. Tādē

finito multo tp̄e p̄ncipal' au
ctor hꝰ neqtie in extreme infir
mitatis articulo id ſacerdoti ē
confeſſus. Qui eū abſoluere no
luit: niſi famam publice reſti
tueret. Vnde cōuocatis teſtibꝰ
fidedignis. in cōfuſionē ſuam
nequā iſte ne in eternū puni
retur rubore. faſſus eſt cauſaꝫ
⁊ ordinem ꝓductionis p̄fate
Dicꝫ primū innocentis fa
mam recuꝑauit. Repiūntur p̄
terea yppocrite de ſimplicibus
hoībus vel ſimulatores auariſ
ſimi nonnūq̄. Sūt enim tres
anni vix tranſacti q̄ in ciuita
te Ratiſpanenſi fuit quidam
veteranus vir. qui mendicū ſe
ſimulans ⁊ in extrema pauper
tate conſtitutū. pallidus in fa
cie. dorſo recuruus. macilentus
totus ⁊ miſerabilis corpore vi
debatur. Sed tātas diuitias ha
buit in occulto et in annuis
renenſium florenorum reddi
tibus ut mihi veraci relatione
oſtendebatur q̄ de tanta rerū
copia nobilis aliquis vel mi
les germanie ſuam ꝑſonā nu
trire potuiſſet honeſte. Si tamē
hijs non contentus tā miſera
biliter vixit mendicādo ut vix
aliquis eū intuens a collacōe
elemoſine ſe ↄtinuiſſꝫ. Vn̄ dn̄s
Archidiaconꝰ barſinonēſis
q̄ de eo cū magna impatiētia

loq̄ audierat me pn̄te eidē mē
dico ignorāter denariū ī eleo
ſinā dedit At ego Qcātis dixi
cui eleoſinā datis? Rn̄dit ſi mē
dico Cui rn̄di ſī mo dicorī for
te hui⁹ viā Iſte enī ē ypoc̄ta
de q̊ audiſtis Tūc ille mendi
cū verb̄ ſatis p̄mū modeſtis de
inde ad irā ꝓuocato medico eū
acrb̄ius verb̄ flagellare cepit.
ſꝫ nil ꝓfuit De ore em̄ extraxit
quē ibi abſcōdeāt vl' oſculat⁹
ē.p̄ dc̄m denariū mēdicus col
latoī reſtituit ⁊ a pn̄cia nr̄a ꝑ
tim⁹ de clxoro fratꝝ vbi hec ac
cider̄t fugit Preterea hec digno
rū relacōe didici nr̄o tp̄e fuiſſe
virꝝ quēdā pecunijs atiq̄s refer
tū ⁊ infectū.receptū ꝓ deo ī ho
ſpitale ciuitatis Coſtācienſi
cū dudū ſibi occultaſſꝫ ex aua
ritia magnā multitudīeꝫ dena
riorꝫ puri argenti ⁊ vetn̄i De
uenit ad extrema et de farina
auene ſibi pulmētū ī pacīētiſſi
me clamabat ꝑ paradiſū quod
cū factū eſſꝫ.ſedit egrot⁹ ſol⁹
more ſolito in loco ⁊ loco mica
rū pāis mīutatī ſpgere cepit
denaios q̊s occultaueāt ī pul
mētū auenaciē ⁊ cū cocleaī aui
diſſiē ori īponē. Sicqꝫ miſer
ſuffocatus ē illico Inſup hijs
īueniūtur ypocrite lōge deterio
res ſꝫ heretici. Ois q̄ppe hereti
cus eſt ypocrita in eo q̄ catholi
cū ⁊ virtuoſū ſe q̄lis non eſt ſi
mulat Qꝫ; nō oīs ypocrita ē
hereticus. Currit nāqꝫ hodie
atꝫ ſerpit in ptibꝫ ſueuie int' q̄ſ
dā pſonas vtriuſqꝫ ſexus ſecl'a
res ⁊ eccl'iaſticas.religioſos ⁊
religioſas heſis ⁊ ypocriſis tā
enormis ut eā ad plenū ne au
res innocētū maculeꝫ nō exp̄
mere audeā. Nam ſibi licere aſ
ſerit mentiri ad placitū.pacta
nulla ſuare occidere ec̄ inocē
tiſſimū ⁊ ſi pr̄ foret aut mr̄. Nun
q̄ ieiunat niſi ut in cibo nō de
p̄hedatur ab alijs.Lacticinia ⁊
carnes cū ouis comedit q̄dra
geſimali tp̄e.vbi pōt occulte la
borat ī feſtiuitatibꝫ eccl'ie.Oro
vacat dieb⁹ alijs Cerimōias
oīs eccl'ie tāq̄ opa aīalium
hoim nō ſpūaliū ſpernit corde
tenus ſi qd̄ deti⁹ eſt virginita
tis decus.abſtinēcias veſtimē
torꝫ ⁊ ſtratus duricie ſupſticio
nes corꝑales eē aſſirit ⁊ eiſdē
reſiſtere docet. Solā ꝑfectōem
⁊ virtutē eſſe autumāt in cōtē
placione q̄dā altiſſiā ſpūs q̄
carnem ⁊ oſſa nō hꝫ;cū tn̄ ipſi
ꝓut ſcio nō mō carnales ſꝫ be
ſtialiſſiē viuāt Nā ad tantū ꝑ
fectōnis apicē ſe veniſſe gloriā
tur.ut nl' eis ꝓ peccō iputaī va
leat Vn̄ ſūmo pōtifici ꝓ mini
mo ducūt ſi q̄n nō obediūt vel
alijs paſtoib⁹ eccl'ie ſcē Inſup

ĩn feruore coitus maris cū fēia
vbi etiā ſm Ethnicos racō ab
ſorbet͛ ⁊ homo beſtie aſſil'atur
ſupremā contēplationē ⁊ rap
tū exellētiſſimū dicūt cōſiſtē.
ob quā cauſam ſibi mutuo ad
nutū in hijs obtempāt quādo
libet, In quā ſectam heu m'tos
occulte de nūero nobiliū ⁊ ig
nobiliū de virginibꝫ ⁊ viduis
traxerūt miſerabilit͛. ¶ Piger:
Ut ſciamus hui⁹ mali originē.
et que taliū peruerſoꝝ ſigna
ſint ⁊ inditia. quiſqꝫ eorum ſit
modus puertendi. queſo edo
ceas ut vitemus tales. Malū
enim ſi neſcitur: vix aut nulla
tenus vitatur. ¶ Theologus:
Reperi in libro Manuali quez
pro ſua pſona per totum dn̄s
Albtus manu cōſcripſit ꝓpria
ſe eadē annotaſſe vicꝫ ꝙ ſuo tē
pore in Colonia fuit eadem he
reſis, vnde puncta ſupradicta
ac articulos plures ꝙ̄ hic no
tauerim manu ꝓpria prefatus
conſcripſit domin⁹ quos p̄ter
miſi. quia reuera tā ſunt blaſ
phemi ⁊ ſubuertentes oēm rē
publicam et ſtatum ecc'ie toti
us ut calamo eos manifeſtare
erubeſco. Nec in neq̄tia pares
vidi in libris Auguſtini Iſido
ri. ꝗ̄ Guidonis, quoꝝ quelibꝫ con
ſtat latiſſime ſcripſiſſe ſe de di
uerſ͛ hereſibꝫ. Antiq̄ eſt igitur

hec peſtis origine ad libtatis
ſpūm tēdēs, Si vero de veſtitu q̄
ris: habitu ſcias vniformi nō
vtūtur. ſꝫ q̄ntūcūqꝫ p̄tioſo et
diſſoluto aliq̄n ſe tegūt. aliq̄n
vero plurimū vili vtrūqꝫ ꝓ lo
co tpe ut ꝓdāt͛ nullaten⁹ Nā
eo ipſo quo ſe credūt impecca
biles ſine ōī timore ſibi licitū
putāt oēꝫ habitū quē ut late
ant crebro variāt. alioq̄n ꝓde
rētur citi⁹. Cū ſil' ſūt ſi v̄ba ſci
re placet eoꝝ. Nonūq̄ꝙ verbis
vtūt͛ ad inuicē amatorijs. me
retcijs: lenonū morē gerētes.
Si vero cōuiuūt alijs. vltra ꝙ̄
credi valet verb̄ vtūtur ſbtili
bꝫ comptis. ſblimibꝫ. ſpūalibꝫ
⁊ methaphiſicalibus ꝙ̄tū ſu
ſtinere pōt lingua theutonica:
adeo ut eos vix aliq̄s debite in
telligere poſſit. etiaꝫ litterat⁹
q̄bꝫ inuoluūt de ſpū. de abſtra
ctōe. de lumibꝫ varijs. de pſoīs
diuinis. ⁊ de cōtēplacōnū gra
dibꝫ altas ſētētias, vn̄ quidaꝫ
libri theutonicales ſmonū ſb
tiliū eoꝝ malitie ſatis deferre
vidētur q̄ de talib⁹ loquūtur
vocabulis quos quidaꝫ ni fal
lar fatue vel piculoſe aut ſcrip
ſerunt aut ſcribi pmiſerunt. ꝗ̄
ſaltem ab aliquibus baghar
dis vel hereticis certis honeſti
cis antiquis religionū doctoi
bus ficte aſſcripte eē videntur

Sub p̄dictis ig̃r verb̄ virus
ſue p̄uitatis abſcō̄dunt ⁊ ſue
malignitatis heretice venenū
ꝑpinãt· Hij ꝑ pede ſui erroris
i ſuū reprobū retorquēt ſenſū
auctoritates iſtas apli· Si ſp̄u
ducimini non eſtis ſub lege· Ad
gallat· v· Nō aduertentes q̄d
ſtatī ſubdit̄. manifeſta ſūt opa
carnis q̄ ſunt fornicacō· immūdi
cia· ipudicicia· luxuria· q̄b; hij
plenī ſūt· Deinde ꝓ ſe allegãt
illud ibidē Vos in libtatē vo
cati eſtis frēs. nō attēdētes q̄d
ſubdit̄ Ne libertatē in occaſi
onē detis carnis Et ita ut finē
iſtis dem⁹ aliquē ad necandū
ſimplices verb̄ ōrtis vtuntur,
toxicū mortis ibi ꝑpinatur· ex
cicia corporalia p eos vilipen
dūtur ad meditãdū neſcio de
quo ſp̄ū afficiūtur Et ad opa
carnis tãdem oēs eoꝝ diſcipu
li diſſoluūtur lic; ſic tygrides
plene virtutib; ſpecie ten⁹ tm̄
mō eē videant̄ Capitulū· vi·

Quāuis nidus formica
rū odore bono redoleat
tm̄ ſi ſup eo lig̃ noua et
tenera aut ex hijs lagena fcā
teratur durit̄ ⁊ fricetur fetore;
quedã nōbilem contrere expi
untur· Per nidū formicaꝝ bo
noꝝ ſimpliciū hitacō ⁊ p odo
rē abinde ꝓgredientē bone fa
me noticia deſig̃tur ut ſup̄ hi

tū eſt· Sed p ligna noua ⁊ re
cētia, corpora deſignai p̄nt a q̄
b⁹ humor paſſionū carnaliū
calore caritatis nōdū eductus
eſt, tales ſi ſe tactu vel cohitaci
one mlta attigerit· Haut du
biū fetor venereoꝝ exinde con
hitur· Si igitur ad domū vel
hitacōnē q̄rumcūq; fr̄aꝝ etiã
ſactaꝝ ſine euidēti nccitate et
vtilitate viri vel iuuenes ꝑmo
ſenes crebro acceſſerint. fetorē
ſue fame facilit̄ mouebūt i na
rib; alienis· vbi p̄us loca vitan
do tl'ia xp̄i bon⁹ odor extitert.
ita ut de eis dici valeat vtꝝq;
q̄d olim de filiabus iſrl' fatuis
vaticinatus ē yſaias ibidē· iij·
Erit inq̄t p ſuaui odore fetor·
Amplexus aūt cauēdus eſt in
hijs hitacul' vbi dol⁹ alicuiuſ
hoīs ad decipiendū lat; occul
cius vl' demonis q̄ a nllo pene
loco ſecludit; alioqn̄ fame no
ſtre redolencia cito in fetorem
cōūtitur Cōſiliū audias i hoc
Ecci· xi· dicētis Nō ōnez hoīez
iducas i domū tuã mlte ei ſūt
inſidie doloſi· Sic eni eructãt
p̄cordia fetēciū ⁊ ſic pdix idu
citur in caueã ⁊ ut caprea i la
queū ſic ⁊ cor ſupboꝝ Et bene
dicit ſupboꝝ q: in humilitate
vera vix aliq̄s pōt decipi· In ſu
pbia vero qua q̄s vult videri et
ſibi ſine timore nimiū cōfidit·

cōmunit' ſabūtur plures in fe
torē luxurie vel in lepra ꝑuita
tis heretice. Suꝑbia enim eſt
que ſepe p viciorꝫ feculentiam
hūiliari meretur. ut in quo q̄ſ
latentem ſuꝑbiā neglexit ag
noſcere: aptā nunc carnaliū
fetorem intuens humilior ſtu
deat reſurgere. ¶ Piger: Dic
aliquod exemplum ad ꝓpoſi
tū. ¶ Theologꝰ: Tot inde de
pn̄ti materia occurrūt. q̄nta vo
lumē grāde nō ꝯtinere ſufficēt
Et ut breuē in hoc dem doctri
nā: Suadeo fideliſſiē ut nūq̄
longo tp̄e cū mulieribꝫ ſcīs q̄n
tūcūqꝫ cōuſari ſtudeas Et vbi
cūqꝫ talia fieri ꝑſpexeris ſi facl
tas adē aquā fratꝰne correctō
nis tāq̄ ignī in domo accenſa
infundere non tarderis: quia
de omni pene genē hominum
expertus ſum ſepe ꝑus ſe virgi
nalem pudiciciam perdidiſſe
q̄ ſe nouiſſent vulnera vene
ris vel ꝑfidie actum pcepiſſe.
Beatus qui legit ꝛ audit ac ī
telligit ſeq̄turqꝫ doctrinā apl̄i
cōn fornicacōem breuiſſimā ꝛ
vtiliſſimā ꝑmo ꝯ efficaciſſimā
Fugite ait fornicacōem. Cū ꝯ
ꝑn̄cia ſūt corpa maris ꝯ femi
ne facilime viſicatur illud pro
uerbiū Perit ōne arbitriū cū
res trāſierit in affectū. Noui
aliqn̄ virginē diuitē ꝯ nō mi
ni ſtatus oīm vicinorꝫ iudicio
ꝯ meo deuotā valde ꝯ caſtā. q̄
confeſſorem quēdam religio
ſum habuit multa prudencia
ꝛ probitate pollētem cui obe
diebat longo tempe Vocata
eſt tandem ad quarūdam fēia
rum nomine deuotarꝫ domun
culam quā quidā ut videbat'
multum honeſtus ſacerdos ſe
cularis itrare ſolebat. ſꝫ reuerā
corruptus erat in hijs que ad
veram fidem ꝑtinent. Deinde
cepit quibuſdam ex eis ad ꝑ
tem ſumptis doctrinas ſpecia
liores tradere de patientia. obe
dientia. ꝛ de arte contemplan
di quedam arduiſſima ſubte
xere Finxit miſer ſe eaſdē vide
re ad diuina magis diſpoitaſ
et in hoc ſexum inanis glorie
maxime cupidum decepit am
plius. inter quas prefata vir
go fuit principalior: delirare
tandem cepit verius malig
nari ſacerdos prefatus: quouſ
qꝫ ꝑſuaſit omni verecundie eſ
ſe abnegandum feminis quē
admodum criſtus nudus pro
nobis ut ait in cruce pendēdo
fecit ꝛ niſi iſta fierēt: perfectio
nis apicē a nullo attingi poſ
ſe affirmabat Exinde autem
de ſexu fragili quedam deuene
rūt in tātā ſtulticiā. vt ſe clam
corā clericis in hoc cōplicibus

paſſim denudarēt ſine carna
li cōmixtione Tn̄ poſtremo ꝑ
ſuaſit ut eucariſtie ſacramētū
dimiſſimū qd ſemel ī die ſacer
dos vix dign9 ē ſumere queād
modū vnica die xp̄us ſe pri in
ara crucis obtulit id multo ci
ens a femīs ſumētur eo ꝙ grā
ſacramētalis q̄lib; cōmūione
ut aiebat augeret nō adūtēs
id eē con̄ gnalem ꝯſuetudīe;
toti9 eccīe Exinde factū ē ut ali
qn̄ in loco ſecreto tres femine
nude tōlit flectētes genua co
rā p̄dicto pſido. eucariſtie ſac
mētū reciperēt eadē hora ⁊ die
vltra quīqgēſies Cōiacebāt
intēa viri talib; cōplices cleri
ci ſcȝ ſeclares feminis ⁊ nōnū
ꝙ multi cū multis vno ī lecto·
nec ad lapſū carnis ut fatebā
tur ꝓcedebāt· ſȝ ut paſſionib;
veneris funditus abnegarent
ſe a ſeipſis mutuo ꝯtinebāt ve
ri9 plus inficiebāt· Inť q̊s ꝯti
nētes iſte ſacdos pn̄cipal' pfe
ctionis eē dicebatur· Adduce
bātur etiā aliqn̄ clāculo de di
ſtātib; religioſaꝝ domib; ad
deā; officinā lutoſā ⁊ porcinā
alie famoſe in bonis femine· q̄
indulgēcias demonū quas ꝑ
miſim9 ut domeſtice acq̄ſiue
rūt Eā p̄ncipales actoēs hu
ius neq̄cie· diſponēte deo· po
ſtremo capti hereſim publice

coacti ſūt reuocare Et ita mod9
iſte in loco vno neſcio ſi in ali
is diſſipatus ē cū cōfuſione ex
trema· ¶ Piger: Miror quō
poſſibile fuit ſine mollitiei ſor
ditie ſaltē tres ſibi ſic ut p̄miſi
ſti ꝓpinquaſſe mūtuo· ¶ The
ologus: De fetore tali loq̊r in
uitus ⁊ magis inuite ſcribo, mł
ta idcirco verecundiora q̄ ſe fe
ciſſe dicūt ſine lapſu carnis di
miſi r̄ferre Sed qn̄tū conicere
potui nō video qn̄ plures ma
iora ibi crimina pfecerūt ꝙ ſi
operi carnali ſimpliciť inſtetiſ
ſet· Credo inſup quoſdā ex eiſ
q̄ principales in pſidia fuerūt
demonis ope ꝓtunc maleficia
tos eē ne mouerētur ad natu
rales ⁊ plenos actus in cōtinē
cie ut exinde cecati ſe paſſiōi ei
dē crederēt ⁊ aliis perſuadēnt
penitus mortuos eē, facilimū
enī ē demonib; infrigidaē vbi
deus p̄miſerit Adimiani enī heti
ci dudū deſcripti a veterib; do
ctoib9 eccīe ſacrificia nude ⁊
orōnes eſſe offerendas deo ut
iſti ſuis fiei pſuaſerēt ⁊ ex taliū
radice veriſimiliť iſti ⁊ iſte pul
lularūt, virginem tn̄ de q̄ r̄tuli
firmiť credo florem ſue pudici
tie in bello tali deo mirabiliť ꝓ
tegente r̄tinuiſſe· Nā hereſiar
cham anſatū corde diligē nū
ꝙ potuit· ſȝ oī tpe horrorem

queꝺam de eo intra ſe ſenſit q̄
affectū eius ad pfidiam ama
ricauit Curioſitas aūt ⁊ deſide
rium acq̄rende pfectōnis ſibi
a pncipio pmiſſe eā in veſana
ſocietate et cōione eukariſtie
pmiſſis cecauerāt ⁊ diu retinu
erūt. a quib9 tn̄ tādem totalit̄
receſſit ⁊ iſta m̄ patefecit ¶ Pi
ger: Qđ ptim obmiſiſti p̄cede
ti capitulo libēs ſcīe velle: quē
modum decipiēdi teneret hij
quos ibidem maligniſſīos de
ſcripſiſti: q̄ten9 iacula p̄uiſa
talia ſcīētē min9 ferire poſſent
¶ Theologus: Eſt quidā de
eadem ſecta pdita q̄ hodie ut
tigridis ſe oñdat ⁊ bonos la
teat. nūc ſeculares. nūc regula
res. mō ruſticoꝝ. mō vero no
biliū veſtimēta defert: q̄ aliqñ
beghard9 fuit ſeu lollhardus
Hic in eodem ſtatu ⁊ habitu li
broꝝ ſubtiliſſimoꝝ in nr̄o vul
gari ut vereor piculoſe cōſcrip
torum ſtilum et modū loquē
di comptiſſimū et altiſſimū di
dicit. ſ; vbi neſcō. pmū infect9
fuit hereſi pnicōſiſſime an̄ decē
Cuius p̄ctica hec eſt ⁊ fuit ad
acq̄rendū diſcipulos et diſci
pulas. Nā pmū ſub ſpē deuo
ti fricelli domum aliquā deuo
taꝝ mulierculaꝝ exploāt. quā
intrando aliquotiēs p̄uatim v̄
bum dei cōtiſſimis verbis ſemi
nat de alta pfectōne ⁊ contem
plationis gradibus diſſerēdo
Cui poſtq̄ data eſt crebra au
diencia: incipit cōtra exercicia
corporalia: videlicet Ieiunia.
abſtinencias. oraciones voca
les ⁊ ſimilia inuehere. exponen
do ea quomodo imperfectorum
ſint ꝓpria ⁊ neceſſario dimittē
da ab eo qui perfectam vitam
cupit apprehendere. Cerimoni
as eccleſie quaſcūq; ut de fe
ſtiuitatibus de audientia mul
ta miſſaꝝ ⁊ diuini officij p mo
predicationū pene nullam e
ſtimacōnē dicit eſſe habendā.
ſed quieti corporis ⁊ contem
placōni iubet pro viribus aſſi
ſtere. Per ſimilia ſexum femineū
faciliter per verba pulchra ſo
let mulcere ad ſuum fauorem
Interea ſtudet non multas ſed
vnam preſertim prouecte eta
tis aliqualiter ⁊ maiori aucto
ritate inter eas fulgentem vel
paucas alias eligere quibus
aliquociens ad ptem facit ex
hortationes ſpeciales. ut vi
rus ſuum eiſdem paſſim inſu
dat. Vbicūq; autem quicq̄
de ſacre ſcripture paſſib9 ſibi
p ſimplices veriſimilit̄ poteſt
obici illud ſoluit ad ſuā ſectā
ſenſum retorquendo. Poſtre
mo ſcḋm q̄ obedienciam maio
rē intuetur in hijs que i eſtate

hamo pſidie proximioēs ſūt
vnā eligit. cū q̄ extra teſtīnni
mū oculos ſecre ete loq̄tur. a ne
turbētur alie neq3 q̄s alienus
ſupueniat. cuſtos loci ponitur.
Hijs oportunitatib9 captā a
allectam clari9ificat. dicēdo q̄
corpis integritas. et caſtitas.
ē ꝯmonia q̄da3 a exḋciū corpa
le ē. nō mentis vera pfectio. q̄
oport3 ſe indrn̄tem facere. a p
cul ab ōni paſſiōe verecundie
timoris. a q̄ ꝓpam volūtatem
op9ē in ōmb3 abnegare ecia3
nude viro ꝯiacēdo ſi iubet̄. tue
ri caſtimōiā vero corpis vocat
ꝓprie volūtatis vſū. cui perfide
doctrine poſt q̄ miſera credide
rit aud3 hereticus aut malefi
ciatus a demone ā aliūde ſat̄
libidine pluib3 virgini ꝯiacē
noctib3 in nullo eā violando
Po3 auſo dato diutmo tandē
recipit theſaurz irrecupabile3.
hora q̄ mime credit. Delimit q3
poſtmodū verb mēdacib3 ſi
p̄data meſta fueit ita ut dein
ceps oneratam pccis obedire
faciat ad placitū omni eam de
ſua ſecta poſcēti p̄ſertim cū ad
locum vocata fuit. vbi ōnes a
ſoli de vna profeſſiōe exiſtūt.
Solēt eni eligere q̄dā loca i
opinacōra mal̄ ut leproſoria
vel domos ſeq̄ſtratas ab hoi
b3 ad quas mutatis ꝑus ꝓpis
veſtib3 ne intīido agnoſcātur
cōuenire ꝯſueuērt Diſtrictum
ſcio vbi virgo q̄dā ſi bn̄ meor
ſum ꝓpe ſexagenaria p̄mo flo
rem pdidit pudicitie in ꝯſilio
malignāciū tali. nec vlla ten9
ſibi finit pſuadē p̄fata pſidia
eſſe ſ3 ptinax in ſecta ſua vſq3
mō pſeuerat In actib3 nāq3 ve
nereis a in epulacōmb3 quas
faciūt vbi pnt ſplēdidis dicū
tur ope demonis quaſdam re
uelacōes raras hr̄e q̄b3 illecti
tales volut boni ſpūs illumia
ciomb3 multe ip̄ſuaſibilit̄ ad
herēt. Noui aliam q̄ cir. xxx.
ſue etatis annū defflorata p p̄
dictū lupum fuit a deluſa tpe
plimo lic3 immanitas quā de
teſtabat̄ vicōr3 cū xp̄i grā tā
dē eam cōpūreīt ad vere peni
tēdum.

Capitulū. viij.

Quādo lucri grā icaute
extra domos āmbulāt ſe
ꝓe a fornicaleon inſidi
oſe necātur In q̄ ſuadēt forni
ce ut in domo appropriata q̄ſ
q3 ſtudeat tuti9 manē q̄ ibi in
vita corpis ſiue ſpūs multi p
ſeueraret quam excūdo pdūt
Coruus eni q̄ ex archa dimiſ
ſus ē a q̄s intemptus nūq̄ reū
ſus eē ad noe legitur Colūba
prudētior q̄ exiuit cauſa obedi
entie nō repiēs vbi req̄eſceret
pes ei9 ad archā caute reuīt.

Altera vero vice euolans cũ ra
mo virentis oliue vtilit̃ rediit
Geñ·viij· Judith viduata vi
ro ſpetioſiſſima ⁊ diuitijs ple
na in ſupiorib; dom⁹ ſue fecit
ſibi ſecretũ cubiculũ in quo cũ
puellis ſuis clauſa morabat̃·
habens ſup lũbos ſuos ciliciũ
Jeiunabat omnib; dieb; vite
ſue p̃ter ſabbata et neomeni
as ⁊ feſta domus iſrahel·p que
meruit reuelacõem de victoia
holofernis habẽ Judith·viij·
Princeps etiam aploꝝ qui p
ſeuerantie donũ ⁊ ſcripture ſa
cre notitiã ſpiritu ſancto inſpi
rante acceperat· Legit̃ actuũ·x·
in Joppẽ ciuitate in domo ma
ri prime ad ſupiora ut oraret
aſcendiſſe ⁊ in exceſſu mẽtis ſe
creta dei vidiſſe· Anna pphetiſſa
vidua vſq; ad annos·lxxxiiij·
nõ diſcedebat de templo ieiu
nijs ⁊ obſecracõib; ſeruiens
nocte ⁊ die· Luce·ij·q̃ dicitur
ibi xp̃m dei filiũ in hũana na
tura agnouiſſe· Maria inſup
cui⁹ vita Marthe p̃fertur· qꝛ
optimã ptem elegit: ſorore ex
eũte obuiam xp̃o: legit̃ domi
ſediſſe· que dũ per magiſtrũ vo
cabatur Joh·xi· Ad qꝛ Dyna
nõ fecit: ſ; egreſſa domũ ſeu ta
bernaculũ: nõ ut viros ſ; muli
eres regionis aliene videret· a
Sichem nobili adamatur ⁊

rapta ab eo viq; oppſſa virgi
nitatem pdidit· Geñ·xxxiiij·
Hinc apl̃us diſcipulo p̃· Thi
mot·v· ſic ſcribitur Adoleſcẽ
tiores viduas deuita· cum em̃
luxuriate fuerit in xp̃o nubere
nolũt hñtes dãnacõe; quia p̃
mã fidẽ irritã fecerũt· Simł aũt
⁊ otioſe diſcũt circuire domos
Et p̃· Cor·xiiij· dicit· Mulieres
in eccleſijs taceant· Nõ em̃ per
mittit̃ eis loqui ſed ſubditas
eẽ ſicut lex dicit· Si quid aũt
volũt diſcere: domi viros ſuos
interrogent· Vnde ſecũ libẽter
conſiſtere ⁊ cũ timore domini
domũ ppriã incolere· ornamen
tũ ⁊ cuſtodia; p̃ſertim femine
ſũma· Et Eccĩ·xxvi· ſic dic̃· gra
tia ſup gratiã mulier ſancta ⁊
pudorata· Ois autẽ põderatio
nõ eſt digna ɔtinẽtis anime·
Sicut ſol oriẽs mũdo in altiſſi
mis dei: ſic mulieris bone ſpeti
es in ornamentũ domus eius·
Periculoſũ aũt eſt ſine euidẽti
neccitate aut magna vtilitate
incaute domũ exire· quia illud
ppriũ eſt malaꝝ feminaꝝ: teſte
Salomõe q̃ pu·v· dicit filio·
Fili mi· Fauus diſtillãs labia
meretricis· et nitidi⁹ oleo gut
tur eius· Pedes eius deſcendũt
in mortem et ad inferos greſ
ſus illius penetrant· p ſemita;
vite non ambulat· Vagi ſunt

Capitulu x^a ad ho[illegible]
[illegible]
[illegible] vagante

greſſus illi⁹ ⁊ inueſtigabiles. Et ibidem. vij. Sip feneſtrā in̄qt dom⁹ mee ⁊ p cancellos pſpexi ⁊ cōſidero puulos cōſide ro vecordē iuuenē Et ecce mli er occurrit illi ōrtu meretricio· ꝑparata ad capiēdas aīas. gar rula ⁊ vaga. qetis ipaciēs. nec valēs in domo cōſiſtere pedib; ſuis. nūc foris nunc in plateis nūc iuxta āgulos inſidians·

¶ Pigerſſatis pbaſti ꝙ̄ neceſ ſe ſit vl' vtile in domo conſiſtē. Nūc exēplo aliq̄ ꝙ̄ piculoſū ſit vagai velis oñdere, ⁊ quem admodum a formicaleon illi deuorētur aliqn̄ q̄s paulo ſu pra denōſti· ¶ Theolog⁹ Au di ergo q̄d acciderit cuidā ſcie quā tpe pn̄tis baſ· Cōcilij vi di in citate Ratiſpanēſi ⁊ iuua bā inq̄rē Fuit em̄ virgo hec ſo luta nec virū āqn̄ habuit· nec de incōtinēcia fuit ſuſpecta Bz de ciuitate i citatē ⁊ de domo i domū ſepe mutauerat loca hec cōtinuādo plurimis ānis In āno aūt etatis ſue fere· iiij· Ratiſpa nā venit verba ibidē q̄dā ſatis icauta q̄ ad fidei nōrem emiſit ꝓpt' q̄d coram vicario Epi Ra tiſpanē accuſata ab eodē car cerāli cuſtodie mācipata ē Su puēit intēa in negocō bohemo rū miſſus a p̄fato gn̄ali cōcilio Dn̄s Johēs de palomar Bar

tionenſ· archidyacon⁹ vir oī deuocōe plen⁹ et tā in diuīo ꝙ̄ i huāno iure appime erudit⁹ Cuius ego tūc itineris eiuſdē ſocius ⁊ collega extiti Vocati ig' ſum⁹ ad dcē ſcie examē in q̄ dieti pbata inuēta eſt erraſ ſe multipliciť· nec tn̄ leſa eē vi debať in cerebro ad rōnis de fectū· q2 ad ſingula ſibi obie cta valde aſtute rn̄dit ⁊ in q̄ſi tis ab ea valde matuē ne ſibi cōdiceret' cauē ſtuduit· Se enī dei ſpūm ſeu reuelacōes di uinas habuiſſe dixit Se obe dire ꝑpe i hijs q̄ male diſpoſu erat renuit· Se eē beacōrē pri cipib; apl'oꝶ dū in via fuerūt affirūit ſe inobliquabilem ſeu ipeccabilē eē credidit ⁊ tādem mrem tocius xpi eccie q̄ in ba ſilien̄ cōcilio rep̄ſētabatur ſe eē verbo ⁊ ſignis capitis ſui cō ſtāter cōcluſit Nitebātur ꝓptēa multi q̄ pn̄tes fuerūt ⁊ ego ver bis pſuaſorijs ex ſacrā pagina ut ꝓtuiā a feminneo eruerem⁹ capite Sz pfectus ibi fuit null⁹ Dixit em̄ voce audaci ſe ſcirē· ꝙ̄ in p̄fatis nullaten⁹ erraz; ſz po cius ſui exaiatores ⁊ ita ſe ad ſbitradū ignē ꝓ vitate ſua pa tā oñdebat Hijs viſis Archi dyacon⁹ q̄ ſup ad doctoēs tā theologie ꝙ̄ aliarū facultatū quorum multi pn̄tes erat ait·

Ex^m de quadam virgine [illegible]
p diuersa loca ambulante [illegible]
[illegible]
[illegible]

Uidebitis inquit q̄ ſola vexa
tio dabit intellectū. Vn̄ neceſſe
eſt ut p iuſticie publice queſti
ones ad cordas trahatur: lente
aliqualiť put ſexus iſte ſuffer
re poterit. Vos aūt ait ſecreto
ad me et ad mei ordinis ſotiū
quendam lectorē multū devo
tū ⁊ litteratū .in iſtius femine p
ſpectu oſtēdatis nolle inťeſſe
eius torture. nec ſi placet inťſi
tis. ut erga vos beniuola ipſa
amplius pmaneat. ⁊ ita p tor
turam humiliatā magis poſt
modū p docilē eritis ad cōuer
tendū ipſam. Fecim9 ⁊ factū ē
pre oīa ut pmiſimus. Et queſitū
eſt ab ea dū torqretur: a quo
errores ſuos ⁊ an aliquā diſci
pulam vel hmōi erroris ɔſciā
habēt. q in hijs nūq̄ niſi ne
gatiuā prius dederat videlicet
q a nullo hoīe erroēs ſuos di
diciſſet. nec quāq̄ docuiſſz. ſed
apud ſe tacitus illa credidiſſe
fatebatur: Angelo vel dei ſpiri
tu docente ut ipſa inquit. Tor
ta igitur parūper: nihil noui
pteritis addidit nec quēq̄ fa
tebatur hoīem reū ēē niſi ſe cō
ſtanter aſſeruit. ⁊ credo verum
dixit. ſed ſatis humiliata eſt ar
tuū ſuoꝝ vexatione. Vn̄ in tur
rim captiuitatis reductā eadē
die ad veſprā viſitauim9. ego
et ſotius meus ad iuſſum dn̄i

Archidiaconi miſera ſe p dolo
ribus vix moue potentē. Viſis
aūt nobis: valde eiulare cepit ⁊
fidenter cauſari q̄ grauiť leſa
eēt. Nos vero eā humiliatā eē
conſiderātes ⁊ eam iā conſide
rātes pſumere de nobis: varijs
hyſtorijs ei oſtendimus: quō
multi inſignes viri et litterati
reuelacōnibus incautis decep
ti fuiſſent et per angelū ſatha
ne ſeducti. ⁊ q̄ fragilis eſſz ſex
us femine9 non adiutus ſcrip
ture ſacre teſtimonio mľtipli
citer pſuaſimus. Tunc per xpi
gratiam ipſa reſipiſcere cepit
et pmittere q in oībus me ſe
qui vellet ⁊ ſotiū. Credidit igi
tur ſe deceptā eſſe. mihi ut pur
garetur aīmus cōfeſſionē fecit
ſacramentalem de omnibus
a iuuētute ſua commiſſis. ſpō
taneam ſe ad publice reuocan
dum errorem ⁊ ad penitendū
exhibuit. Et ita tertia die po
ſtea corā ciuitate Ratiſpanēſi
multis pre gaudio et miſeri
cordia flentibus premiſſa oīa
ad effectū pduxit. Piger: cū
nihil ſit optū qd nō etiā i hac
vita omniū ad lumē pducať.
Eſt ne poſtmodū exptū: hāc
erroris ſui hereſiarchā aliquā
habuiſſe vel diſcipulā. Theo
logus: Neq̄q̄ ſz ſolū malignū
ſpiritum deceptorem habuit

quē inſtinctu interiori p āgelo
lucis in reuelacōnib; falſe ſuſce
pat. nec cuiq̄ experto vel littera
to viro hec an a deo eſſent ad
exāmādū ſe exhibuerat. neq̄
d̄inū adiutoriū ſufficiēter ꝯtr̄
erroris ſpūm īuocauerat. nec
inſup acq̄ſita ſciā. aut p ſacre
ſcripture rudimēta ſe iuuare
poterat. vn̄ nō mirū. Si de ꝓpo
cōſiſa ingenio. decipi tā graui
ter meruit de ſe p̄ſumēdo.

Capitulū. viij.

Hormice vbi ſūt nociue
facilit̄ fugant̄: ſi ibi cor
bicularit̄ cineres ſpgā
tur. Per qd̄ liq̄do datur intelli
gi. q̄ vbi hoīes ſimplices pri
mis volūt eē nociui. nō melius
q̄ hūiliacōne ſui. a agnicōe p
prie fragilitatis a ceptis reſi
piſcūt. a ad ſe ꝯuertūtur. Cine
res em̄ hūiliacōez huāne īfir
mitatis deſignāt. vn̄ gen̄. xviij.
Abrahā deo ait ut hūilis exau
diretur. Loq̄r ad deū meū. cū
ſim puluis a cinis. Et Thamar
humiliata ſtupro fraterno. ij.
Re. xiij. legitur cineres capiti
ſuo aſpſiſſe. Vnde Trenorū. ij.
de hūili atis in captiuitate in
iheruſalē d̄r. Cōſpſerūt cinere
capita ſua virgīes ihrl̄m. Et
rex Niniue hūilit̄ penitēdo ab
iecit veſtimētū ſuū a ſe. a indu
tus ē ſacco a ſedit in cinere. Jo
ne. iij. Quid ſupbit t̄ra a cinis.
De hoīe ait eccliaſticus. x. Oīs
em̄ caro fenū a omnis gl̄a ei9
q̄ſi flos agri. Exſiccatū ē fenū
a cecidit flos. q2 ſp̄s dei ſuffla
uit in eo. Vere fenū eſt ꝑplus.
yſa. xl. Extinct9 cinis erit cor
p9 nr̄m dixit ſapiens. Sap. ij.
Qn̄ igr̄ vera ꝯgnicōe noſmet
ip̄os introrſus humilit̄ nō ag
noſcimus. protinus ſupbia in
flati. nob a proxis cito nociui
eē icipimus. Vn̄ ſi nos cinē hu
militatis aſpgere negligimus.
d̄ina exigēte mīa et iuſticia. er
rores vel apta vicia ſepe icurri
mus. q̄tenus humiliores poſt
lapſū reſurgam9 q̄ erecti ſta
re videbam̄. Origenes de petro
xp̄i ap̄lo exēplū i hoc. a de ori
gene quorū vterq̄ ḡuiter lap
ſus ē ut dudū habuimus. ſed
noua a te aliqua ſi hēs audia
mus. Theolog9: Fuit pau
lo añ hoc baſilieñ. ꝯciliom i ci
uitate Friburgeñ. Cōſtāciēſ.
dyoceſ. i mōſterio ſacte Claē
virgo quedā iuuenis profeſſa.
a hodie viuit ſoror magdale
na noīe. hec i raptibus a extati
cis viſiōib; ac a ſēſu alienaci
onib; apud totā adiacētē pri
am famā acquiſiuit p grādē;
Rapta ei aliq̄n fuit ut dicebā
tur i corpe a aīa. vel eiſdē ſe
ab hominū cōſpectu latenter

ſubtraxit circit' trib; dieb;. īt'
quos q̄ſita p oēs mōſterij an
gulos nullibi repta eē dicitur
S; tercia die qua inuēta eſt:
venit quedā cedula in mediū
chori q̄ſi de celo ſ͛bmiſſa: ī qua
ↄtinebatur quatenus ſorores
oīa tpalia ad ritū ſctōꝝ pⁱm
ſuare in cōmūitate incipent ⁊
cōtinuarēt: alioquin ↄ̃ſma vl
tio ſeq̄retur. Quo territe plue͛
pſonalib; reſignabāt. ⁊ deuo
tius deo ſuire moliebant᷑. Cū
igitur fama magdalene diuul
garet᷑ in lōgius. ⁊ ſibi ſorores
velut dei ꝓplextiſſe in cūctis cre
derēt. neſcio quo ducta ſpū lō
ge añ feſtū natiuitatis xpi p̄
dicere cepit aſſertiue ſe certa
die quā expⁱſſit ſingularit' cir
ca feſtū Epyphanie moriturā
corpalit' ⁊ a ſeculo hoc migra
turā. Rō femine⁹ ſibi ſex⁹ ſta
tim velut noue ꝓplextiſſe credi
dit. ⁊ in funeralib; ꝑparamētis
ad nutū obediuit. Juſſit enim
ipſa magdalena ſibi ꝑparari
nouū ⁊ depictū in quo ſepelie͛
tur de aſſeribus ſarchophagū
candelarū poſt eius deceſſum
accendendaꝝ ſuffitientia et ſi
milia funeralia: que noua ſta
tim ad omnes adiacentes vo
labant regiones per dyoceſes
tres. Conſtañ. Argentinēñ.
⁊ baſilienñ. Crediderūt antedi

cto vaticinio ſtatim plurimi
de vtroq; ſexu: plus tamen de
feminee qui leuis eſt cordis.
Alij vero quid futuꝝ eſſet du
bitabant. Appropinquāte aūt
die ſtatuta in magna multitu
dine venerunt de predictis re
gionibus in curribus ⁊ equis
et pedibus nobiles ruſtici et
clerici ⁊ monachi. ſeculares ⁊
eccleſiaſtici nō pauci: euentū
rei intueri cupientes: que ut au
diui ſatis miratus ſum. ⁊ ut cer
tionarer de gerendis: de Baſi
lienñ. conuentu vbi etiam ad
vnam dietam ſolum diſtabā
virum fidedignū ⁊ deuotū pro
curatorem noſtri ↄuentus fra
trem Johannem de quo ſupra
libro pⁱmo ca. nono mentionē
feci ad Friburgam direxi. ſibi
q; commiſi: ut ſpectaculo pro
poſſe adeſſet. ⁊ quid gereretur
mihi poſtmodū denuntiaret.
quod ⁊ fecit. Adueniente ita
q;. die qua prophetiſſa hec de
ſeculo migraturam ſe predixe
rat. prudentes viri ſeculares
de ciuitatis conſulatu ut certi
tudo facti nō fucaretur. et ſi q̄
fictio adeſſet notaretur. depu
tauerāt teſtes ydoneos. ⁊ ma
giſtrum Paulum in medicina
ſuum phiſicum. qui in pulſu
predicte notaret ſororis mo
riture vitam adeſſe vel abeſſe,

Aſtantib; igit' ſororib; omīb; mane i choro a dictis viris et mltis aliis matuis eccl'aſticis a regularib;, plebeis vero extra in eccia tātū p̄digiū expectātib; Venit ſoror magdalena caput ſuū i gremiū cuiuſdā ſororis iclinauit. extimplo ſatis ſe raptā in extaſi vere vel ficte oſtendit. et ita ſatis immobil' aliq̄diu iacuit Cūq; q̄dā ambigerent an mortua foret vel viua medicus publice pulſū ei9 tāgēs vitā adee dixit· Tādem vocem qndam nullatenus ut antea virgineā ſz groſſam ſatis emiſit dicēs. ad ſarcophagū Sz cum ꝓplus in eccia a viri i choro nulla ēta mortis idicia in magdalena iſta cōſpicerēt a cū i patiencia diu ſatis expectaſſent. ſurrexit tādē publice ipſa a cibū corpis poſtulauit. nec mors affuiſſe approbata ē. Deridere ceprt ſe multi tūc mutuo i ſpectaculo ꝓpli a ſubſānare in ſe ipſos ſuorū cordiū leuitatē· Alii raptū mortē fuiſſe intp̄tabātur Reliq̄ vero q̄b9 cōfuſio maior aſſcribi poterat tgiuerſacōnes facti pluimas aduerert Tāte tn̄ huiliacōis op9 cōfuſio iſta egit ut iterim nō ſicut ātea hec magdalena ſe ꝓplextiſſam oſ̄dat· Piger: q̄d ergo ſentis de p̄fato vaticinio iſti9 mulier cule· Nū a deo fuit a demone vel a natura. vel ab arte fingente talia: Theolog9: Nūquam nō p̄cipitō v go tn̄ ut credo a iuuētute per mre; cui9 noticiā bonā habui ad timēdū deū nutrita ē Audiui qꝫ in mōſterio ſe caſte a deuote ſimilit' geſſerit· Satis iſup conicō qꝫ a natura ſic a mat' imaginacōe; abſtractiſſiā; facilit' a corporalib; habuit Alia enī vni9 oīum hēt in corpus ſuū qd alti eſſz impoſſibile· vt btūs Aug9· li· xiiii· de ciuitate dei pbat ca·xxiiii·vbi ſic dicit Hoim q̄rūdā natuās nouimus multū cetis diſpes a ipſa raritate mirabiles nonulli ut volūt de corpe fingūt que alii nullo mō pn̄t a audita vix credunt· Sūt enī q̄ a aures mouēt vel ſingulas vel ābas ſimul Sūt q̄ totā ceſariē capite imoto in apto qꝫ tum capilli occupant deponūt ad frōtem. reuocātq; cū volūt Sūt q̄ eorū q̄ deuorauerūt incredibilit' plima a vaia paululū p̄cordiis cōtrectatis tāqꝫ de ſacculo qd placueit integerrimū proferūt Et quidā voces auiū proriūq; a aliorū q̄rulibet hoīum ſic imitātur at; exp̄mūt. ut n̄ videātur diſcerni omino nō pn̄t· Nonnulli ab ymo ſine pudore ita nūeroſos

ꝑ arbit̃o ſomt9 edūt:ut ex illa
ec·ptē cātaē videāt̃.Jpe ſu ex
pt9. ſudare hoīez ſolere cū vellz
Notū ē quoſdā flere cū volūt.
atqȝ vbtim lacrimas fūdere·
Jaȝ illō mlt̃o ē incredibili9 qḋ
pleriqȝ fratres memoria recē
tiſſima expti ſūt· Preſbit̃ fuit
q̄dā r̄ſtitut9 noīe in prochia
Calamēſ ecc̄ie.qn̄ ei placebat.
rogabat̃ aūt ut hec facēt ab
eis qui rē mirabilē coram ſcire
cupiebāt,ad imitatas quaſi la
mētātis cuiuſlibȝ hoīs voces:
ita ſe auferebat a ſēſibus et ia
cebat ſimili9 mortuo:ut nō ſo
lū vellicātes atqȝ pūgētes mi
nime ſētiret·ſȝ aliqn̄ etiā igne
vreret̃ admoto ſine vllo dolo
ris ſēſu:niſi poſtmodū ex vul
nere.Nō aūt obtinēdo·ſȝ nō ſē
tiēdo mouere corpus eo ꝯpro
babat̃:q̄ tāq̄ in defūcto nul
lus inueniebat̃ anhelitus·Hoim
tn̄ voces ſi clari9 loq̄rent̃ tan
q̄ de lōginq̄ ſe audiſſe poſtea
referebat:hec Aug̃·Tales igi
tur q̄ ſe a corporeis ſēſibȝ facili
ter a natura poſſunt alienare
mira in ꝯſpectu alioꝝ·ā ꝓpria ī
duſtria·ā demonū verſutia·ā
bonoꝝ āgeloꝝ miſterio pn̄t
efficere·An aūt in hijs q̄ de di
cta clara retuli ōmn̄ aliqḋ ī p̄
cedētibȝ dictis extaſibȝ fuerit:
deo ꝯmitto.Vnū ſcio q̄ inſtin

ctus bonoꝝ ſpirituū veri ſūt·
Falſi vero a malis immittūtur
ſpiritibȝ vel a fantaſijs aſcen
dūt corporeis.quibȝ mlt̄i deci
piūtur in varijs viſiōibȝ.Inoī
⁊ nō mori ꝯtrariātur·Scim9
etiā vbi v̓ba factis nō concor
dāt:ibi deceptōēȝ adeſſe·Vn̄
multū videt̃ veriſimile p̄dictā
puellā eē deceptā cū ſibi credē
tibus:ut etiā īdifferētes ꝯues
viri autumāt qui ſpectaculo ī
terfuerūt·Nec Jonā quis que
rat adducere et Nathan ꝓ p̄
dicta virgine teſtē in ꝯ̄trariū
Quia et ſi ex magno vſu ꝓphe
tandi dei ꝓphete nonnūq̄ ſuo
ſpiritu aliter p̄dixerint q̄ rei
veritas ſe habebat·Tn̄ tales
ut beat9 greg̃·ſup Ezechielis
pn̄cipiū p hyſtoriā de Dauid
⁊ Nathā ꝓbat.ſtatim errorē
ſuū corrigūt.anq̄ p̄dicta a ſe
hūano ſpū veniāt ad effectū.
Iſta aūt de qua mētionem feci
mus.p̄dixit ſe tertia die mori
corpalit̃ ⁊ mortua nō eſt·q̄
octo anni iam p̄terierūt ⁊ ad
huc eſt i hūanis.Nec a quoq̄
audiui q̄ ſe deceptā eē fateret̃·
Bonū ergo eſſȝ mulierculꝰ in ſu
is aſſertis viſiōibus aureȝ cre
dulā nō cito p̄bere.qḋ q̄ mlꝰ
ti religioſi ⁊ clerici aduertē ob
mittūt.Idcirco ad ruborēȝ ex
tremū corā prudentibus viris

ponūtur ꝗquociēs· Mr ei iſti
us virginis ꝓut m̄ cōſtat val
de alia via deo ſuiēdi. tā in me
dio ſcli cōſtituta. ꝙ̄ i mōſteio
nr̄i ordinis ꝓfeſſa. hūilit̄ inceſ
ſit· Fuit ei viduata viro ſatis
iuueīs ⁊ apta ſecūdis q̄s ſpre
uit nupcijs. opibꝫ mīei hoſpi
talibus licꝫ ſatis diues eſſꝫ ve
lut ācilla lōgo tp̄e ſe mācipa
uit ⁊ inter hec oīa vitā cōtem
platiuā ſup ōnes q̄s fere vidi
viduas deuotius duxit inſtin
ctib9 varijs q̄s mlt̄iplicat̄ ha
buit n̄ ad lraꝝ ponerentur
examen nō faciliter credidit:
Sꝫ an ex deo eēnt probauit;
Poſt copiā vero diuiciaꝝ ſpū
aliū q̄s in vita vſqꝫ ad etatis
ſue circiter annū xl^m coacuaue
rat. mōſteriū iā in ꝓuecta eta
te qꝛ refōꝛtū erat i ſbtilia vicꝫ
in ciuitate colūbaꝝ itrauit: in
de ibidem ꝓfeſſa ex obediēcia
mera ad refōꝛndū in Baſilea
ad lapides cū alijs nr̄as ſoroēſ
refōꝛre iuuit· Ubi ſicuti ātea
frequēteꝛ i ſuis deuocōibꝫ alie
nata ſenſibꝫ corpꝛis. ſincero cor
de xp̄o ſine ſui oſtētacōe vaca
re ſtuduit. Et qꝛ quodam tp̄e
pl9 ⁊ frequētius inſpiratā ſe eē
putabat ad cōicandū ꝙ̄ reliq̄
ſorores in ꝯſuetudine habue
rūt. renuēte ⁊ improbāte hoc
ſuo confeſſore diſcreto. ſtatim
hūilitatis ſpū ſe erraſſe cōfite
batur. In hijs ſi filia q̄ ſatis iu
uenil' erat q̄n ꝯplexā ſe eē dixit.
imitata fuiſſꝫ mr̄is hūilitatē ⁊
taciturnitatem. tutius puto ⁊
cū minori cōfuſione ſui ſuoꝛ
qꝫ ābulaſſꝫ· Un̄ eodē tp̄e quo
filia ſupdictas ſuas reuelacō
nes ꝓduxit i publicum. mater
hec in ſuo mōſteio ad lapideſ
pcipiēs multū pterrita ē. pro
ut audiui infauſtū rei exitū p̄
timuit ⁊ ꝙ̄ꝙ̄ tante laudis vi
dua femina hec fuit. fantaſiaꝫ
tn̄ quādam fere vſqꝫ ad vlti
ma ſue vite tp̄a patiebat̄ cre
berrime qua ſe coniecturabat
aliqn̄ monaſteriū dēre exire.
⁊ hoſpitale q̄dam nouū cō
ſtruere· Qua in re ꝑpendi va
let. ꝙ̄ facilit̄ ⁊ multiplicat̄ femi
neus ſex9 oberrat. niſi prudēs
maſculinus eū regat. Audiui
p̄tea in loco Baſilien· concilij
a venerābili mḡro petro nr̄i or
dis ſacre theologie ꝓfeſſore i
quiſitore prouincie polonie·
ꝙ in ſua ꝓuīcia quedam be
gutta fere p omnia ſicut ſupr̄
dicta magdalena mortem ſu
am ad ētam diē p̄dixit. q̄ nul
latenus eueniente non mino
rem ꝙ̄ p̄fata magdalena con
fuſionem pro laude a cunctis
reportauit.

Capitulū. ix.

Formice dicũtur eẽ in
Ethyopia cornute ⁊
grãdes. adeo ut cani
bus ſiĕntur in forma. ut Iſido
rus refert li. xij. Ethimo. ca. iij.
cũ ſequẽtibus tribus ꝓprietati
bus. Albtus demũqꝫ libro ſuo
de aiali. xxvi. ſeu ultimo ſic di
cit. Si credendũ eſt hijs que i
epla Alexandri de mirabilib⁹
Indie ſcribũtur: tũc in India
ſunt formice magne ſicut ca
nes vel vulpes q̃tuor crura ha
bentes ⁊ vngues aduncos.
Hec ille. Quibꝫ ſi correſpondꝫ
in quantitate corpali interior
magnitudo induſtrie ⁊ igenij.
certe aſtutiſſime ſũt. Per canũ
aũt ſimilitudinẽ monſtruoſaꝫ
ꝑſertim ⁊ inſolitã non inepte
heretici atroces pñt intelligi.
a quibus apl'us ad Philipp.
terio ſuos pmunivit. vbi dicit
Videte canes. videte malos
operarios. videte ꝯſciſionẽ. vbi
gloſa. videte id eſt cognoſcite
illos eſſe canes non ratione ſꝫ
ꝯſuetudine ꝯtra inſolitã veri
tatem latrãtes. Hec eſt enim ca
nũ natura. ut cũ quib⁹ habẽt
ꝯſuetudinẽ ſiue boni ſiue ma
li ſint non ad eos latrãt. Inſo
litorꝫ aũt ꝑſonis viſis: etiaꝫ in
nocẽtibus irritẽtur. Bene ergo
cani ꝯpãtur: quia ſicut canes
ꝯſuetudinẽ magis ſequũtur

De magnis formicis ad instar canum cum pedibus et cornibus

q̃ ratõem. Ita pſeudo apli ꝯſue
tudinis legeꝫ tenent. ⁊ contra
veritatem irratõnabilit' latrãt
et mordent. Hinc Mathei. vij.
veritas dicit in euangelio. no
lite ſanctũ dare canibus: neqꝫ
mittatis margaritas ante por
cos: ne forte conculcẽt eas pe
dibus ſuis ⁊ ꝯuerſi dirũpant
vos. ſuper quo beatus Aug'.
in ſermone dñi in monte dicit
Querendũ ẽ quid ſanctũ ſit.
quid margarite. quid canes.
quid porci. Sãctũ eſt qđ cor
rũpere nephas eſt. cui⁹ ſceleris
voluntas rea tenet': q̃uis illđ
incorruptibile maneat. Mar
garite aũt ſũt q̃cũqꝫ ſpũalia
Magis eſtimandi ſunt. licet
itaqꝫ vna eademqꝫ res ⁊ ſan
ctũ et margarita dici poſſit. ſꝫ
ſanctũ dicit' ex eo ꝙ nõ dꝫ ꝯtẽ
ni. canes aũt ꝓ impugnatorib⁹
veritatis. porcos ꝓ ꝯtemptori
bus poſitos nõ incõgrue acci
pimus. ¶ Digeri heretici quos
videm⁹ cõmuniter in noſtris
ptibus pauci ⁊ occulti ſunt in
ermes mõ ꝑ xpi gratiã. vñ mo
dicũ puto nũc timendũ eſt ec
cleſie. ſecus eſt quãdo ut olim
armata manu ſe defenderunt.
in quo iniuſtitia eſt ſeuiſſima.
veluti fuit de albigenſibus cir
ca initiũ noſtri ordis. ¶ The
ologus. miror inaudita mala

que fecerũt in regno bohemie hẽtici īfra paucos annos obliuioni tradidiſti· ¶ Piger. Recolo quidem ꝙ in Coſtãcieñ· generali ↄcilio damnati fuerũt mlti articli q̃ꝝ defenſores poſtmodũ in bohemia repti ſunt plimi. ſed ꝑ dei adiutorium armoꝝ ſuoꝝ ferocitas prudẽcia baſilieñ· cõcilij ad nihilum redacta eſt· ¶ Theolog⁹. Multi ſũt in regno p̃fato nõ ambigo catholici ſed m̃ credas ibi ignis dudum acceſus nõdũ ad plenum extinctus ẽ. ſed in thaboritis ardꝫ vtinã nõ in mlˀtis alijs· ¶ Piger. Ꝙ te ſcio ſe ꝑ tpe quo expediciõ cõtra eos fieri debuit a crux p̃dicari per theutoniã eadem cõtra eos crucem p̃dicaſti. Deinde qñ baſilieñ. Conciliũ gñale eis ut illuc venirẽt intimauit· ex nũcijs eiuſdem cõcilij multo tpe a poſtmodũ nũcius fuiſti ad eoſdẽ hereticos a cum eis crebro cõuerſatus es· Peto ſectas eoꝝ ſb compẽdio pſtringas ut intelligam ¶ Theolog⁹. Quod petis voluminis latitudiẽ exigeret igẽtem ſi voto tuo ãnuere poſſem ã velle. Verũ tñ ita ſe eorum clades a ortus habuit

¶ Viuebat ĩ ãglia infra ·lx· annos q̃dam ſecularis ſacdos arcium ꝓfeſſor acer ingenio et eloquẽtia lepidus. ſed errore ſcriptis a vita nedũ hereticus ſꝫ herefiarcha Johẽs wikleff dict⁹ q̃ in ſuis libellul' in ãglico a latino doctrina noua rempublicam tã ſecularium ꝙ eccĩaſticoꝝ ſubũtere molitus eſt. Hui⁹ articul' quot ꝓtunc a poſtea ⁊ modo occulti ſint a facti ſint heretici ĩ ãglia norũt qui ibi ſteterũt· Hoꝝ venenũ meo tempe q̃dam bohem⁹ in Conſtãcieñ· cõcilio generali icineratus mgr̃ arcium Jeronim⁹ vicꝫ in Anglia ſtudens auide hauſit ⁊ libris a voce ꝓpria in capitali ciuitate bohemie ĩ vniũſitate p̃genſi poſtmodũ copioſe effudit· Diuidebatᷣ ꝓptea vniũſitas p̃dicta ⁊ abinde mlˀti ex valecioibꝫ receſſerũt theologis· Deinde bohemia fere tõ rebelliʒare cepit Romane eccĩe ⁊ erroꝝ doctrinis replebaťfere vbiqꝫ. totqꝫ ibi ſecte hẽticorũ extiterũt ꝙ vix nũerari pñt· Tres tñ pncipales pſeuerabãt diuꝫ vteꝝ vicꝫ p̃genſiũ q̃ tolerabiliores erant orphanoꝝ ⁊ thaboritaꝝ q̃ peſſimi erant Incẽdebãt eccĩas ⁊ mõſteria nullã ſãctimonialẽ nec religioſũ nõ Carthuſienſes nõ reformatos nec deformatos in regno ſuo viuere ſinebãt Nihil de ymaginibꝫ ſactoꝝ nec de ↄmẽtis

eccĩaꝝ tenebãt. ſȝ oĩa iſta de
ſtruxerũt ⁊ illicita eſſe dixert.
Et qᷝ hijs deterius eſt ſacdo
tes ⁊ rligioſos plurimos gla
dio occidebãt. Alios pollicibꝫ
amputatis eiecerũt. reſiduos
cruciatibꝰ affecerũt. nec nõ cũ
criſmate ſacro ⁊ ſãcto oleo qᷝ
nephas eſt facẽ ⁊ audire hor
rendũ: calcios ſuoꝝ pedũ un
xerũt. Extra regnũ ⁊ intra mł
to tp̄e nulli ſexui nulli etati.
nõ gradui nec ſtatui catholi
co pepcerũt. Et q̄q̄ oẽs eſſent
heretici ⁊ ſciſmatici tamẽ taȝ in
credibili errore dĩna pmiſſio
ne fũt obcecati ꝑter ⁊ mũlcta
ti ut aliquotiẽs vna ſecta aliã
inuaderꝫ. Et ut victrix victã oc
cideret hereticus hereticũ ⁊ ſciſ
maticꝰ ſciſmaticũ: vnũ tm̃mõ
fuit ſignũ in quo omnes cõcor
dabãt: cõmũicare vicꝫ ſb vtrã
qꝫ ſpecie ſacramẽto dĩniſſimo
eucariſtie qᷝ multi indigniſſi
me ſumebant poſt grauia fa
cinora ſine p̄uia ſacramẽtali
cõfeſſione ⁊ ſemota debita re
uerencia. Alij uero ſacerdotes
vicꝫ multi miſſam celebrabãt.
execrabant verius. ſine altari
⁊ veſtimẽtis ſacratis p manꝰ
epi. Et q̄uis tam diuiſi inter
ſe eſſent ut p̄mittitur. tamen
quãdo fideles eos inuadere diſ
ponebant ſicut herodes ⁊ pp

latus ſtatim amici facti ſunt.
Accidit eadẽ in clade pſecuci
onis hẽtice qᷝ multos turba
uit non modicum: ut quãdo
armata fidelium ſe ad bellan
dum contrᷓ pfidos diſponeret
fere ſemp fideles territi terga
verterẽt fugiendo. licꝫ perfidi
primum ꝓpe pruxis ſub mepſe
nenſium principũ dominio bel
lum grande pdiderint. Et cir
ca finem maloꝝ predictoꝝ ſb
ducis Johãnis de bauaria exer
citu vice altera ſuccubuerint.
Sub ducis vero Albti de au
ſtria gente aliquotiens gue
cedes ⁊ victorias paſſi ſunt.
Nec mirum ſi aliquociens
peccatores bella obtinent vin
cendo iuſtiores ſe qui in hoc
hũiliãtur ad melius ut de ce
tu iſrahel ptꝫ cõñ benyamitas
q̄ primũ bis victoẽs bonoꝝ ⁊
ab iſtis ſemel tm̃ victi extitert
ut dᷓ Judic. xx. Et. ij. Macha
beoꝝ. vi. Multi electi fideles
ſub Antiochi pſecucõe ſeuiſſi
ma velut dei adiutorio inermes
in hominum ſȝ non in dei ocu
lis trucidati ſunt. ¶ Dicer:
Certe ſatis miraculum. Cur di
uina iuſticia tam grande ma
lum in tale regnum ſeuire per
miſerit cum tamen ibi prius
ſimplices ⁊ nobiles abſtinen
cias ⁊ ieiunia in ſextis ferijs

valde dure tenuerint plus pō
derantes esum lacticiniorū vel
ouorum in p̄dictis diebus q̄
aliqui curēt quibusdā in tu
transgressioem ieiuniorum ec
clesie. ¶ Theolog9: Occulta
dei sūt illa iudicia et q̄s nouit
sensum domini. Scim9 tamē q
abstinētia a cib' de q̄bus p̄mit
tis commēdabilis ē sed potius
laudāda est iugis inuictu pci
monia. in vsu rerum temporaliū
humilitas. in conuīsacōe tranq̄l
litas et in labore licito cōtra in
ers otiū sagacitas. Scim9 aūt
et idipsum ipsi bohemi fatent'
publice q in terra sua p̄ aliis
regnis maxima fuit ī cib' et po
tib9 superfluitas crebra pcussio
nis vsq3 ad effusioē3 sāguinis
atrocitas Accidiosa ī mīsteris si
ne vtilitate ociositas et ficta p
petrādi venalibus ē frotositas
Nec tñ putādū est r̄gnicolas
istos solūmodo diuina vltiōe
pcussos. Sūt enim r̄gna alia
q̄ hodie adhuc satis grauib9 p̄
mūtur calamitatibz. Quot enī
xp̄ianorū milia queso nostro
tpe capta p turcos ad terram
ethnicorū abducta sūt de reg
ni vngarie obedientia. q̄ etiā
cētena milia eor' tpe īfra. xxx.
ānorū curricula p āglicos oc
cisa sunt ī francia et forte pau
lomin9 āglicorū a francigenis

Nū ducatus austrie. bauarie.
et saxonie et dominia varia fi
nitima bohemis infinita mala
sūt pessa a supfatis hereticis.
licz luce clarius sit nullā gen
tem nr̄is temporibz plus eē le
sam in aīa in fama in rebus
sil' ī diuiciis et edificiis q̄ eos
qui extiterūt ī p̄fata calamita
te in bohemia Cuius rei causa
vna eē videtur q pfidiam suā
armis matialibz defenderunt
sicuti albigenses heretici pari
modo fecerūt suo tempore cir
omnes regiōes tholosane ad
iacētes pūncie.

Capitulū. x.

Avrūm. formice ī die
pedibus ex arena te
gūtur fodere. Ita sup
in p̄fidoro habetur et Alberto
In fossione labor intelligitur
Vnde villicus iniqtatis Luce
xvi. laborem fugiēs ait. Fode
re nō valeo mendicare erube
sco In auro vero sacrū eloq̄um
l' passio p xp̄o toleāta pacien
ter designatur q sicut aurum
omnia metalla ī valoē supat
Ita scriptura diuina oēs alias
sua dignitate supgredit' sciē
cias Teste eo q̄ ait Sap. vii.
Nec compaui illi lapidē p̄cio
sum. quomō omne aurū in cō
pacione illi9 arena ē exigua et
tāq̄ lutū estiabitur argentū

in cōſpcū illius· Aurū autē ſa
cre ſcripture reperitur indifferē
ter quo ad ſupficiē lr̄e ⁊ cū ſco
ria vbor̄ difficiliū tā a catho
licis q̄p ab hereticis· ſʒ aurū ta
le tm̄modo ꝓbatū inuenitur in
xp̄i ecc̄ia· vn̄ btūs Job· xxviij·
dixit· Habet argētū venarum
ſuarū pn̄cipia ⁊ auro locus ē
in quo conflatur· vbi glō· ⁊ ē
btī Greḡ· xviij· libro in mora
lib9 Habʒ argetum venarum
ſuar̄ pn̄cipia: ac ſi dicat· Qui
ad vere p̄dicacōis verbum ſe
preparat: nc̄cē eſt ut a ſacris
paginis ſumat que ad loquē
dum nob̄ quaſi quedaʒ vene
argenti ſunt q2 de ipſ̄ locucō
nis nr̄e originē trahim9 Here
tici aūt ſic de eloquij ſui nitorē
ſupbiūt ut nulla ſacror̄ libro
rū auctoritate ſolidenť Et au
ro locus ē: ac ſi apte dicat· Ve
ra fideliū ſapiētia cui vniūſal'
ecc̄ia locus eſt. tribulacōnem
nob̄ pſequētibus patiť ſed a
cūctis pccōr̄ ſordibʒ pſecucō
nis nr̄e igne purgať Vn̄ ſcri
ptū eſt In igne pbatur aurū
⁊ argētum· hoies vero recepti
biles in camino hūiliacōnis·
Et auro locus eſt In hoc enim
loco hētici de ſua paſſiōe ſtul
ta increpantur· Nā pro xp̄o ſe
pe multa patiūtur ſeqʒ eiſdeʒ
paſſionibus fieri martires ſpe

rāt· De quibus paul9 Si tra
didero corp9 meū ita ut ardeā
nl̄ mihi ꝓdeſt q2 nō niſi in ec
cleſia catholica veri martires
ſiunt· Dicať ergo recte Auro
etiā locus eſt in q̊ cōflatur: in
ecc̄ia ſcʒ. q2 ſolēt hētici de iuſti
tia gloriari ⁊ catholicos ā fu
iſſe iniquos ā criminātur ⁊ ita
de eor̄ doctrina fatuūt quo cō
tra apoc̄· iij· p angelū laoditie
ecc̄ie dicit vice agni immacu
lati· Suadeo tibi a me emere
aurū ignitū probatū ut locu
plex fias· Qd̄ cōſiliū ſup creſi
diuitias eſt āplexus qui ait
Dilexi mandata tua ſup aur̄
⁊ topaſiō Et is qui dixit Sa
pien· vij· Diuitias nl̄ dixi eē in
cōpacōe ſapie: qd̄ pp̄oſui reg
nis ⁊ ſedib9 Cuius cauſā ſub
iungit· q2 venerť mihi ōnia bō
pitez cū illa ⁊ innumerabil' ho
neſtas p man9 illi9 ¶ Piger:
Peto an ne ſecte q̄s in p̄cedē
ti capitulo deſcripſiſti aur̄ il
lud ſacre ſcripturē admiſerint
auctoritates eius vicʒ ⁊ docto
rū ecc̄ie· ¶ Theolog9: Mag
na inť eos in hoc dr̄a eſt ⁊ ex
titit: dū quidā ex eis non mō
textum noui teſtamēti ⁊ vete
ris· ſʒ etiam gloſas ordinaias
et antiquorum doctorum ab
eccleſia approbatorum dicta
admiſerunt· aut talia ſaltem

ad ſuū erroneum ſēſum retor
ſerūt. Priores autem ſecte ſolū
nudū textum noui ⁊ veteris te
ſtamenti conceſſerūt. Auctori
tates vero beatiſſimi dyoniſii
et ſimiles cum gloſa. Iurium
canonicoꝝ ſeriem q̄ dixerīt eē
cooptoria pape penitus abie
cerūt. Sed omnes ſecte fere an
fate reuelacōnib; quibuſdam
erroneis et ſpecialib⁹ velut in
fallibilib; regulis ſe vl' regno
ſuo diuinit⁹ ſibi factis de ſuis
puerſis articul' decepti erāt. Si
ita diuinitus ſe iſpiratos affir
mabant, talia p̄tenſe pbantes
p remitēte ſacram paginam ⁊
p eius commentatores. ymo
die noctuq; multi eoꝝ labora
bāt crudeliſſimis ſuis affectu
um vnguib; de dcē ſacre ſcrip
ture auctoritatib; p ſe ve terra
noua producere ſpecietenu vl'
mōſtruoſe. Sic formice ſolent
ex arena aurum vngulis fode
re. In quo labore plurimi ex eis
oportunitatem ⁊ copiam ſibi
subminiſtracium neceſſaria ſi
ne defectu habuerūt. quādo li
braias ⁊ bibliothecas toti⁹ bo
hemie regni a fidelib; cleicis ⁊
mōſteriis armata manu dep̄
dati ſunt ⁊ retinuerūt. dum ſac
dotes eorum nūq̄ horas cano
nicas nec cecinerūt nec oraue
runt vel dixerunt. Dumq; vi

ctualia in grādi copia rapta a
criſticolis vſq; ad nauſeam ſe
pe hauſerunt. ¶ Piger: Eſt
ne aliqua hereticorum ſecta q̄
de auro ſacri eloquii nihil cu
ret, videlic; que nec vetus nec
nouū teſtamētum neq; eorū
dem doctoēs admittat. ¶ The
ologus: In prompto de nulla
mihi cōſtat. tamē tempe quo
in vniuſitate wienenſi legi bi
bliam vel ſētēcias nō lōge in
vngaria reptus ē quidam ar
tiū liberaliū baccalari⁹ et pſbi
ter. talis hereticus de q̄ tu rima
ris. hic enim tam mirabilit̄ ſin
gulaīs ⁊ adeo ſingularit̄ mira
bil' hēticus extitit. vt ſcdm me
ſciēte nō habuerit. Nam ī vni
uſitate p̄fata poſt ſtudiū tri
uii. aliq̄ diu lectōes a ſacre the
ologie doctoibus nōdum ife
ctus ut poſtmodum audiuit.
Poſtea fact⁹ ſacdos in vngaī
am deſcendit. ⁊ ibidem p̄dica
cōnis offitiū ⁊ collacōnis ſacr̄
mētorū exerciciū diu habuit.
Interim ſciol⁹ modicum de arti
bus. diſplicēciam ī ritu fidei cri
ſtiane acqſiuit. et ſilogizādo
vel palogiſādo pocius ſecū ta
cite de articulis fidei ⁊ de toci⁹
eccleſie cerimoniis ɔferēs. ma
iora ſibi hec videbantur q̄ an
tea eē deliramenta. Et ut pſtīgā
breui⁹. ad hoc miſer iſte deuenit.

ut nihil penitus crederet de hijs
que ſūt catholice fidei. niſi pro
quāto a naturali pħo hec ꝓprie
dicta demonſtratiōe philoſo
phica euidenter ⁊ efficaciter ꝓ
bare valeret. Veluti demōſtra
tur vnū eſſe principem totius
vniuerſi et primā cauſam. De
riſit ergo cerimonias omnes
fidelium. Paruipendit doctrinas
xpicolarū. Spreuit ſacramēta
eccleſie omnia. Vetus teſtamē
tum non admiſit. Nouū nihil
magnipendit. Vtriuſqȝ glōs
⁊ doctores pro deliramētis ha
buit. ⁊ oīm eorū imitatores. Sȝ
in hijs oībus. multis ſacramē
ta eccāſtica latēs hereticus mi
niſtrauit. baptiſmi videlicet ⁊ ſi
milium. ⁊ ſacre miſſe offitiū ſepi
us celebrauit. Accidit aūt quadā
die. q̄ quidā ad celebrādū miſ
ſe ſacre offitiū indutus ſacris:
verſus altare ſe iturus prediſ
poneret. Cui ille ait. Vis ne ite
rū cōſecrare fatue filiū. Vel aliud
deteſtabile vbū ſimile infelix
euomuit. Quā blaſphemiā alt
egre ferēs: finitis diuinis pſidū
puatim adijt. dicēs. Dixiſti ne
inquit mihi celebrāti an fatue
filiū iterato conſecrare vellem.
Rn̄dit reus q̄ ſic. nec negauit.
Jmmo plus q̄ ātea de infidelita
tis toxico euomere cepit. Quo
audito. eſt epiſcopo proditus.

captus. et incarceratus. atqȝ ex
aminatus. repertus ē ut pmiſi.
Superuenit interea legatus to
tius germanie. dn̄s placētinus
cardinalis. cū tribus tam theo
logie q̄ iuris canonici deuotis
prudentibus et litteratiſſimis
pfeſſoribus. Qui dictū reū ad
carceres ut ſaluaretur anima
viſitarūt. pijs ſuaſiōib; errātē;
ut reſipiſceret reducē curauert:
ſed nihil penitus in tumido p
fecerunt. Nam de ſectis varijs
wikliuiſtarū ⁊ bohemorū que
protunc currebāt. waldenſiū
Arrianorū. Judeorū. Sarrace
norū. ⁊ quorumcūqȝ perfidorū
queſitus. conſtāter oēs iſtas
deriſit. ⁊ in ſuo tamen modo errorē
perſtitit. Verū ut vbiqȝ clauū
clauo retunderent. artibus vi
delicet ⁊ philoſophia quibus
prefati viri doctiſſimi erant. ope
ram dederunt. ut exinde iacula
reciperent. preſertim frater Ja
cobus de clauoro noſtri ordi
nis. et magiſter Martinus de
hyſpania ambo ſacre pagine
profeſſores. Qui errantē argu
tius aggreſſi ſūt. licet ut mihi
idem magiſter Jacobus retulit
hereticus aſtutiſſime ⁊ cautiſſi
me ſibi caueret ne cōtradicto
ria concederet. tn̄ ſepe in eiſdē
deductus eſt ad methas. Vbi
cum aliter rn̄dere nequiret. ait,

hominẽs estis non mirum. si
hominē ꝯcluditis. Cumq̄ hec
lucta multis cōtinuaretur die
bus. et pfidus in sua ptinacia p
seueraret. q̄nimo diceret se in sci
entia sua mori velle. Excogita
uere viri prudētes anime ipsi
us miseri plus fauētes q̄ corpori
aliud ꝯsilium. Vinculet'. dice
bāt ad episcopi officialem se
cretius q̄ si pellis iste arcius po
natur ad cippum. et locis strī
gatur: in hijs forte pnoctās
vexacio dabit intellectū. Quo
p ordinem facto. venerūt in cr
stino sepedicti fideles anime
cyrulogi. videre volētes suum
egrotum. Ad quos īpaciēter r
clamauit. Me q̄so memerate.
Patus enim sum. quousq̄ aīaz
meam frustra vexatis. Illi vero
fomēta acriora anīe de egyp
cior thesauro philosophico
applicātes. ostēderūt errāti q̄ī
becille foret hūanum ingeniū:
quā ars multa. vita breuis. iu
dicium fallax. tempus acutū et
similia. et meditatiuum in hijs
iterato reliquerūt nō minus q̄
antea vinctū. In crastino vero
redeūtes. p diuinū lumē inspirā
tum bonū hominem inuenerūt.
Vidi inq̄t reus q̄ anime mee
salutē indefesse q̄ritis. lr̄is emi
nētes estis. et in orbe terrarum fa
mati. Patus sum ingeniū meū

vobis submittere. Iubete q̄d pla
cuerit. q̄ patus sum sine fictō
ne parē. Itaq̄ reuocare suā per
fidiam iussus est. et fecit publi
ce. Et ne mūdo vlterius seruiēs
deciperetur a vanis. petiuit in or
dine paulitarum recipi in mona
sterio. vbi deo simpliciter et val
de deuote seruitur in vngaria:
vbi ordo iste in magno ē vi
gore. Ibi receptus militauit x̄
tyrocinio. de cetero ut spero con
stans et firmus remansurus.

Piger: Quid ergo factum
est de baptisatis ab eo. q̄ ēm fi
de sacr̄mēto caruit. Nuquid
iterato baptisandi erāt. Theo
logus: De hoc quesitus dili
gēter postmodū. quā videlicet
fidem vel intētionem habuerit:
Respōdit. q̄ licet in baptismi
efficaciam nullam fidē longo
tempore habuerit. tamē facere
intēdebat hoc quod credebat
ecclesiam facere. hocq̄ sufficere
re ad baptisma cōferendum
etiam sm fidem nostram: se di
xit dudum i scholis theologo
rum in wiena audiuisse. Et ex
inde venit et tenet. q̄ sacramen
tum iterari nō debuit semel li
cet a pfido collatū.

Capitulū. xi.

Monstruose ut carnes
formice indice. a se ef
fossum aurum quod eis

nihil ꝓdeſt aut modicū dicū
tur cuſtodire diligentius Ty
pum iter huiꝰ gerunt a vera
fide apoſtate. quia licȝ in ſacro
eloq̄o multū laborēt ⁊ libros
eius ſūma cū diligentia cuſto
diant. tamē iſta eis par aut
nihil ꝓficiunt. ymo nonnūq̄
occaſione accepta offitiunt.
Filij aūt eccleſie fideles ſunt
tm̄modo quibus nedū libri
ſacri tāq̄ aurum apud hereti
cos repti prodeſſe poſſunt. ſed
etiam hereſes et taliū articuli
plurimū commoditatis ⁊ fru
ctus afferre ſolent. Nam here
ticorum tempe fideles qui ſint
probātur. doctores eccleſie il
lumināt͛: ⁊ de ſe preſumētes
humiliātur. De primo ait apo
ſtolus pͥe. Cor. xi. Oportet he
reſes eē. ut qui ꝓbati ſūt mani
feſti fiant. Vbi dicit glō. Non
vult apl'us nec optat ut here
ſes ſint: ſȝ q2 ſic futurē ut di
cit. Et q2 hoc vtile eſt. Ad q̄d
aūt eſt vtile. ſubdit: Vt nō tm̄
reprobi qui dicūt ego ſū pau
li: ſed etiam qui ꝓbati ſunt in
vobis id eſt inter vos. ſicut illi
qui dicūt Ego ſū xp̄i. maifeſti
fiāt hominibus. De ſecūdo dicit
ibidē glō: ⁊ ē Auguſtini. Mł
ta quidē ad fidem catholicaȝ ꝑ
tinentia. dū hereticoȝ callida
inquietudine exagitantur. ut
aduerſus eos defendi poſſunt:
⁊ conſiderātur diligentius. ⁊
intelligunt͛ clarius. ⁊ predicā
tur inſtantius. Ideoq3 diuina
prouidētia hereticos multos
eſſe ꝑmittit. ut cū inſultant no
bis. interrogāt nos que neſci
mus: ut vel ſic excutiamus pi
gritiam. et diuinas ſcripturas
noſſe cupiamus. De tertio ptȝ
Rō. pͦ. In ph'is: ⁊ eadem racō
de xp̄ianis eſt. Nam dicit Apo
ſtolus. Cum cognouiſſent de
um nō ſicut deum glorificaue
runt aut gratias egerunt. ſed
euanuerunt in cogitacōibus
ſuis: ⁊ obſcuratū eſt inſipiens
cor eorum. Dicentes enī ſe eſſe
ſapientes. ſtulti facti ſunt. Et
dicūtur ibidem miſerabilia vi
tia carnis etiam in que ceciderunt
runt. quibꝰ inſpectis q2 homi
patēt ocul' nōnulli hūiliores
reſurgūt. q̄ an lapſū ap° ſe la
tētes ſibi ⁊ alijs innotuerunt
¶ Diger: De ore meo q̄ſtionē
rapuiſti. cuiꝰ ſolucō e; a te ꝓpo
fuerā ſuſcitai. Cur videlicȝ dn̄s
piiſſimꝰ ſup ecc'iaȝ ſuā ſponſā
electiſſiāȝ tot hereſes ingraſſa
re ſinat: ſȝ q2 hec ſoluēdo ꝑuei
ſti: nūc vtilitatibȝ āndc̄is ad de
re exēpla vel'. ¶ Theologꝰ: In
m'ltis ātea dc̄is ⁊ i ſeq̄ntibȝ itu
eri poteris hec. Fuit paulo an̄
tēpus Cōſtantien. cōſilij ꝑpe

cōſtanciā ī cellis opido reclu
ſa quedam magne fame cōtē
platrix alta:q multa dicebat̄
ſanctitate pollere:ſed ab hijs
qui nullaten⁹ probare norūt
ſpiritus an ex deo ſint. Ad hāc
velut ad matrem de cōſtanci
enſi clero ſeculari plures et de
uo cōres ſacerdotes ⁊ ī vicinia
ſimiles refugium dīne cōſola
cōnis habere famabātur:quo
rum quoſdā ſatis noui. Erāt
enim quidā ex eis nō minimi
ſtatus viri. Oſtēderat aūt ſe ṗ
dcā femina ſepenūmero iace
re velut in extaſi ⁊ in raptu ex
tatico:a quo reuerſa et expgi
ſcēs.ſuis poſtmodū ſecreta q̄
non nouerat dicere ſolebat.
Hijs dictis ſacerdotes quidā
nimiū mulierculis credētes:fi
dem de ſāctitate recluſe habē
ceperūt. Deniq̄ȝ temp⁹ quo
ab eiſdem pro vero in Cōſtā
ciēn ciuitate vulgabatur ⁊ p
cōſtanti:q̄ in recluſa predcā
certa die q̄ nominabatur qn̄
q̄ȝ criſti ſtigmatum inſignia
in manib⁹ pedibus ⁊ in corde
femine certitudinalit̄ appare
re ṗdicabātur. Super q̄ die q̄
futura erat nō pauce ſed et nota
biles perſone ſeculares ⁊ eccle
ſiaſtice de dicta ciuitate exeū
tes in cellas venerunt. Interfu
ērt eciam huic ſpectaculo ſacē
dotes pſeudo ꝓphetiſſe magni
ficantes fimbrias:⁊ aduenas
duxerīt pro videndis ut aiebāt
dei mirabilib;. In locum igitur
venientes vbi iacebat velut in
raptu immobilis fatua nullū
ſignum xp̄i ſtigmatū in ea vi
derūt:nec de ꝓphetatis quicq̄
appuit licet diu eſſȝ expecta
tum. Cumq̄ȝ attediatum vide
rȝ populū quidā noue cōtem
platricis ſacdos voce magna
clamauit. Patientiā habete:ex
pectate.queſo reſpicite. Quo
verbo murmur ē coheritum
paulip. Poſtremo diei ſpacō
plimo populo decedēte:nihil
niſi cōfuſio maxima illata ē oī
b⁹ qui delirametis femine ⁊ ſu
is reuelacōnib⁹ crediderīt. Nā
omnes qui aderant manifeſtū
deprehēdentes mendatiū:ſe ve
niſſe erubuerūt. Fuit preſens
hijs in pte pie memoie frater
heynricus de Reynueldia no
ſtri ordinis ſacre theologie p
feſſor:qui corā multitudie ſta
tim ſermonē inchoauit q̄ mul
tiplex eſſȝ ſpūs erroris edocu
it:⁊ q̄ fatuū eſſet faciliter pro
prijs ingenijs credere ī mirabi
libus ambulare ſup ſe ⁊ talibȝ
inſiſtere. Nec multo poſt elap
ſo tempore ipſa fictrix ⁊ vnus
de fictoibus tāq̄ ſuſpecti de fi
de p officialem Cōſtantiēſem

in pͤitẽciã.ad reuocacõẽq̃ꝫ q̊
rũdam male aſſertoꝝ ab eis
cõfuſibilit᷑ ⁊ ſatis publice po
ſiti ſũt.ut ſic q̄ꝫ debile ſit nr̃m
ingeniũ agnoſceret.⁊ in hũi
litatis ſpũ de cetero deo meliꝰ
ſeruirent ¶ Piger: Miror vñ
ꝓueniãt taliũ decepcõnũ mo
di p̄ſumpcõum potiꝰ.ut debil'
ſexus feminꝰ tãtũ de ſe audeat
p̄ſumere.qñtũ xp̄i tiro deuotiſ
ſimꝰ btũs franciſcus ſibi num
q̄ꝫ arrogaſſꝫ.in quo tamẽ ſigͣ
multa p̄ceſſerat anteq̄ꝫ dei vir
tus ſeraphica ſibi ſtigmata
dilecti filij ſenſibilit᷑ afferret.q̊
bꝰ adeptis.om̄i qua potuit di
ligentia hũc theſaurũ ne pͤde
ret abſcõdit. ¶ Theologus:
Eſt feminaꝝ ſatis ꝓpriũ vane
gl'oſaꝝ.ut poſtq̄ꝫ ſibi viros
credulos fatiũt.ſtatim ex hĩc
maioꝛa de ſe p̄ſumere incipiũt:
fauore hũane laudis decepte
quo qñto q̊s amplius nutrit᷑.
tñto p virus inanis gl'e plus
erigitur.vſq̃ꝫ quo dĩa ꝓuidẽ
cia deponit potentes de ſede et
exaltat hũiles.ut q̄ꝫ verum ſit
intelligat᷑. Oĩs qui ſe exaltat
hũiliabitur:⁊ q̊ ſe hũiliat ex
altabitur. Exinde normã viuẽ
di in cõſilijs dandis feminis:
pr̃es paſtores ⁊ informatores
taliũ deberent accipere. ¶ Primũ
ut feminis nullatenꝰ eciã deuo

tis ſine magna neceſſitate fami
liares ſint.excepto vbi neceſſitas
alterius hoĩs hoc debito cari
tatis requirit᷑.q᷑ conuerſacio
multa cũ talibꝫ in affectu ⁊ in
moribus fere tãtũ mutat viri
lẽ aĩmũ.quãtũ eunuchacõ ſeu
caſtracõ diuaricare ſolet ſexũ.
¶ Deinde p regula tenẽdũ ẽ.q᷑
prudẽs conſiliarius aĩe.dif
ficilime feminis credat q̄ꝫ diui
nũ habeãt ⁊ piculoſũ inſtin
ctũ.preſertim cum regere rem
publicã in prohibito hẽant.⁊
curã animarũ oĩa iura eis int᷑
dicãt. Talibꝫ enĩ queſo quid
opꝰ eſt dĩa reuelare.vbi pre
ſertĩ de neceſſarijs viuẽdi mo
ralit᷑ ſuffitientẽ hñt ſratoꝝ do
ctrinã. ¶ Poſtremo alia doctrĩa
eſt.ut quicũq̃ꝫ religioſus aut
celibem vitam eligens fẽĩs
vbi non oportet eciam ſub p̄
textu lucri aĩmarum multum
voluerit eſſe familiaris.talis
ſuam cõuerſacõnem ſuſpectã
valde habeat.ne caro non ſpi
ritus vel digitus inanis glo
rie duos luſcos anime foueat
oculos.que inanis gloria q̄ꝫ
altam ſibi radicem apud mẽ
tem figat.neſcit inexpertus.
¶ Piger: Valde in ſexum
debilem impingis:ſcire cupio
exemplum vbi maſculinus
eciam deſipiat grauiter.

¶ Theologus· Supradixi·
me nūꝗ̄ i ſexum femineū quic
ꝗ̄ velle inuehere: ſed in abuſū
ſexus bene ab illo ca bonū crea
tum, de quo dicitur Bene om
nia fecit· Et vidit deus cuncta
que fecerat: ⁊ erant valde bona.
Veruptamē maſculinus ſi er
rat, tāto ab eē veri errat deťius:
q̄nto fretus potencia fuerit effi
cacius· Rem geſtam audi infra
decēnium. Fuit in ciuitate Ra
uenſpurg Conſtācieñ· dyo
ceſ puer ſcholaris ānorū· xiij·
circiter. hic aliquibus diebuſ
a loco ſui hoſpicij ꝑditus: q̄re
batur vbiqꝫ diebꝫ multis in p̄
fata ciuitate. Tādem reptus ē
extra ciuitatem iacens ſup q̄n
dam arborem que pin⁹ vocat:
diſtans a ciuitate ꝑ dimidiā
leucam vel integram· Nullum
vuln⁹ habuit: nec laqueus an
ſe iugulaſſꝫ vel cum alius com
ꝑuit: nec interfectoris cuiuſꝗ̄
veſtigium euidēs. Cepert huc
multi de plebe ſtatī tanꝗ̄ mar
tirē a iudeis clam occiſū cole
re: miracula ab eo facta mēda
ciſſima fingere: capellā ligneā
erigere ca lapideam co aceruaē
cuſtodes ꝑegrinorū pecuniaꝫ
nouo dedicatā martiri ca velut
ſūma de martirio habere t ꝓbacō
duliā ignoto ſancto exhibere
Certabāt vrbis inter ſe ſecu
lares et eccl'iaſtici. quis nā pu
er eſſꝫ: quibuſdā dicētibus q2
opinio de puero bona eſt/ ali
is id cōndicētibus: nequaꝗ̄ i
quiūt. ſꝫ q̄ talibus cito credūt
ſeducunt turbas. Huatus eſt i
hoc diſſidio puer ꝑ terre bali
uū i caſtro ꝓpe: nec queꝗ̄ locū
ſepulchri adire ſinebat: quo
dū veritas rei apiretur· Sed
plebs credula putatiuū mar
tirem abnegare noluit· Etiā
q2 plebs adire nequit ſepul
chrum: frequētauit ſaltem vt
credidit martirij locum p̄mū
videlicet campeſtrē ſilueſtrē
pocius. Habuit autē puer vi
rum quēdam ꝯgnatum: qui ſe
diuinitus iſpiratum credidit
vt ſub pena peccati nō deſiſtēt.
q̊ dū p̄mū martiri ſanctificaē
tur: ⁊ hic negotijs plimam at
tulit difficultatem. Venit tan
dem ad locū impator Sigiſ
mūd⁹ Romanoꝝ rex: vir circū
ſpectione plen⁹: qui diligent
examinatis ꝑtib⁹ ⁊ teſtib⁹ ne
gocij: repit multimodas ibi i
terceſſiſſe fallatias fraudes ⁊ de
cipulas· Dn̄ motus ꝓprīu ſe
cuit: capellam q2 nō cōſecrata
erat deſtruxit: ⁊ reipublice ne
ignotū colerēt penitus interdix
it: ⁊ ita ſancti huius mira ceſſa
uerūt. Similis decepcō facta
ē ſatis nouiter circa adoracōeꝫ

cuiuſdā hoſtie in Colonia mi
raculoſe ut putabat̄ reperte. ⁊
diu a multitudīe ꝑpli adorate:
q̄uſq3 dol9 ad lucē ꝓdijt Aua
ritie eni ḡtia id excogitatū ē:
ut in cōcilio gn̄ali baſilieñ· de
hoc Offitial Colonieñ· ſcʒ Va
rentrap lōgā hiſtoriā me au
diente texuit Silit̄ accidit eo
dē tp̄e circ̄ Magdeburgeñ· ec
cleſiam de deceptione ſimili:
quā a quodā magiſtro Hēr
rico canonico ibidem ⁊ ſacre
pagine profeſſore audiui: de
quibus longū nimis eſſet re
citare.

Capitulū Duodecimū

Homines q̄ formicas mō
ſtruoſ aurū recipere
moliūtur: tales p formicas
illas vſq3 ad mortē per
ſecucōe3 patiūtur Taliſmodi
nr̄i tēpis heretici fuerūt q̄ ꝯtra
ſane doctrine defenſoēs i mor
tem eoꝝ machinati ſūt. quoci
enſcūq3 p verba ſacre ſcriptu
re a pfidis male intellcā eādē
paginā auferre ſi q̄ catholici
conabant̄. Int̄ pfidos eni iux
tamentū ꝓphe quo ad hoc in
regno bohemie ſepe dicto ad
lram Obſcuratū eſt aurū mu
tatus ē color optim9: q2 lapi
des ſāctuarij doctores catholi
ci diſpſi ſūt i capite oīm plate
arū Nec vll9 tādē ibi reptus

mā ſiſſe ſacre doctrine pfeſſor
dīmoſcit̄ Inimo hij q̄ nati bo
hemi incaute errorē inchoaue
rāt videntes finem ducere ad
mortē fugiēdo de terra a ſe ma
le docta publice verbis ⁊ ſcrip
turis reuocabāt Piger: Cu
pio ſcire: an ne eodē tp̄e aliq̄
miracula int̄ fideles p fidei ro
boracōe fcā ſint alicubi Theo
log9: Nō deſtitit de9 fontem
ſue mīe protūc emanare ſup
multos fideles q̄bus groſe ſu
pueniſſe ꝯſtat Nā in victorijs
nroꝝ q̄buſdā ꝓdigioſe ſatis
fideles aliq̄ñ triūphū belli ob
tinuert. ut habes ſup̄ de milite
nobili li· ij· ca· viij· Cū etiaʒ de
metis bohēie a ciuitate egreſſi ve
niſſem9 vbi ex pte Baſil· ꝯcilij
hēticis audiētiā ſibi dari ſi veni
rent ꝓmiſim9: venimus in co
mitatu dn̄i Frederici marchi
onis brādenbgenſ· in opidū
ſuum qd̄ Culmach dicitur. ſu
p quo caſtrum inexpugnabi
le in alto iacʒ in monticulo di
ctū plaſſembergk ibi mirum ta
le narrante nobis marchiōe
paulo ante euenerat Intraue
rant enim heretici territorium
idem cum tāta potentia cui nl
l9 reſiſtere valuit ⁊ opidū p̄
dictum ſtatim obtinuerūt· Fu
gerant igitur de ōnibus locis
adiacentibus ⁊ de ipō opido

Ego gerard9 de [illegible] ſacre pagine baccalarius vidi i colonia [illegible]

ad caſtrū gratia pſidij mona
chi ⁊ clerici · moniales ⁊ iudi·
ci vulgus magnū. Intēa armi
geri qui erāt in caſtro dietim
certo tempore caſtrum exeun
tes cum baliſtis ⁊ bombardis
manualibꝫ per decliuium mon
tis deſcēdebāt ſupra opidum
in pfidos iacula pro poſſe iacīē
tes ⁊ vice reciproca idem ab he
reticis expectātes· Quadā aūt
die cum noſtri more ſolito a
caſtro deſcenderent inter ſe Iu
deum quēdam habuerūt i ma
nualibꝫ bombardis tritum ſa
tis· Videntes heretici noſtros
ſtatim ad eccleſiam opidi cu
currerunt ymaginem criſti de
monte oliueti qui ibi effigia
tus erat in lapide vel coctis la
tibus de eccleſia ad plateam
ut noſtri cōſpicerent iniuriam
traxerūt Videntibuſqꝫ noſtris
quid maligni nouū ptende
rūt. viderūt qꝫ ymaginē ſalua
toris manibꝫ protēſis orantē
quidam pfidus acceſſit ꝓpius
⁊ educto gladio clamauit al
ta voce ad noſtros deriſorie·
Ecce inqt deus veſter ſi placet
liberet ſe. Et ita illico caput
imagini attrūcauit· Quo viſo
Iudeus bombardā ſuam ad
iactum diſpoſuit ⁊ ad criſtia
nos ait Quamqꝫ alterius ſim fi
dei a vobꝫ tamē pro poſſe fidē ve

ſtram defendā· Ignem igitur in
machina immiſit et primo ie
ctu reū hereticum ōmibus mirā
tibꝫ iudeus tetigit ⁊ occidit·
Altera die mirabile aliud cōti
git ſ fuit in caſtro fatuus qdā
a natiuitate amēs ſuꝰ ⁊ loquax
ſatis ſ q quotidie cupiebat cū
predictis armigeris a caſtro
exire ⁊ ſingulare certamen p
fidis minabatur hereticis inte
tare ſ quam ob reꝫ cuſtodieba
tur multum ne exiret caſtrū·
Capta aūt quadam die oppor
tunitate quādo portarius ꝓpe
portam non eſſꝫ inuenit modꝰ
per claues aut alit. ita ut ōni
bus ignorantibꝫ caſtrum exi
ret ſ deſcēdit igitur p decliuum
montis. pmo cucurrit fuſte ar
repta. prope opidū ſtātes he
reticos importunis verbꝫ ⁊ icti
bus inuaſit· Qui eductis gla
dijs ſe defenderūt. ⁊ fatuū ima
niſſimis vulneribꝫ. quorū cica
trices vidi poſtmodꝰ. vſqꝫ ad
mortem ut putabant pcuſſe
runt· Cecidit igitur pauperculus
xpi ⁊ recedentibꝫ hereticis
diu iacuit volutatꝰ i ſāguine
ꝓprio ſ tandem aūt reſumptis
viribus ſurrexit ſ caſtro appro
pinquare aſcendendo cepit ſ ſi
in menijs cuſtodes ſtupebāt·
vnde ⁊ quando fatuus caſtrū
exiuiſſꝫ· Sibi igitur apientes

cũ letalibus vulneribus ſauti
atũ repierũt. Nã inter cetera lo
ca circa mamillas totaliter ꝑ
foſſus gladijs extitit qui locꝰ
vulnus cum ꝓfundũ fuerit le
talem ſemꝑ ſolet leſionem reci
pe. Habuit autẽ fatuus ſemꝑ
in ſummo odio iudeos plus tñ
hereticos. Cumqꝫ fuiſſet quidã
valde expertus in cyrurgia iude
us ꝑ medico adductus: hunc
fatuus velut mortẽ ſibi nulla
tenus appropinquare voluit.
Abſit inquit ut ab heretico ſa
ner: ſed ad cocum in coquina
cucurrit offam eſuriẽs ſecũ co
medit et infra paucos dies ſi
ne ligatura ⁊ arte medicine ſa
natus fuit: oĩm iuditio ſolum
diuinitꝰ. quia nullo fere hũano
adiutus pſidio. Fuerũt aliqñ
in praga ex parte Baſ. Concilij
tranſmiſſi dñi Epiſcopi Cõſtã
tieñ. prouĩtie Rothomageñ.
Epus Auguſteñ. Archidiaco
nus barſinoneñ. Decanꝰ Tu
roneñ. Et multi doctores dñi
⁊ hũani iuris cũ familia mlta
ſꝫ hũili apparatu oẽs ⁊ clerica
li: ut conarẽtur reducere perfi
dos ſub treugis quas habebãt
ad gremiũ ſãcte eccleſie. ꝑte
lebatur aũt dieta multis ebdo
madibꝫ ⁊ menſibus ꝓpter du
ritiem pfidoꝝ: ingraſſabatur in
populo actu peſtilẽtia validiſ
ſima que dietim centena circi
ter hoim necabat. Spectaculũ
tũc deus miratibus oĩbus pfi
dis fecit in hoſpitio nroꝝ: ut li
cet in oibꝰ adiacentibus ꝓpin
quis ⁊ diſtantibꝫ domibꝫ pe
ſtilẽtia regnaret valide. Nũqꝫ
tñ domũ pfatã fideliũ intrauit
nec ꝑ totũ decurſũ pñtie eorũ
quiſqꝫ mortuus nec peſte i mi
nimo tactꝰ fuit: Sileo ne no
tam incurrã fauoris exceſſiui de
ſuppriore ꝯuentus Frarenſte
meñ reformato in nro ordine
qui oĩbus diebus vite ſue in
teger obſeruator ſue regule ⁊
deuotus vſqꝫ ad finem ꝑman
ſit. Qui in cõuẽtu eodem ab he
reticis captus cõſtãtiſſime fi
dem catholicã tenuit ⁊ in ſua
patientia tam equo animo ro
gum ſuſtinuit ut perfidi faterẽ
tur ei in mortis ꝑiculo ſimilem
inter noſtros non repiſſe.

Explicit liber tertiꝰ
formicarij de falſis
⁊ illuſorijs viſioibꝫ.